

Raadsbesluit

Jaarrekening/Jaarverslag Leer-werkbedrijf De Bolder 2023

Doelenboom

Programma	2	Zorg voor elkaar, veiligheid op orde
Maatschappelijk doel	2.2.	Deelname aan de samenleving stimuleren
Beleidsdoel	2.2.1	Arbeidsparticipatie bevorderen

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Gelet op

- BBV

Overwegende

- Het resultaat van Leer-werkbedrijf De Bolder bedraagt € 78.000 positief, na onttrekkingen uit diverse bestemmingsreserves voor een totaalbedrag van € 64.000. Voor alle onttrekkingen is voorafgaand akkoord gegeven.
- In de primaire begroting voor 2023 van Leer-werkbedrijf De Bolder werd uitgegaan van een negatief resultaat van € 80.000, na onttrekkingen van € 319.000 aan de bestemmingsreserves. In de tussentijdse rapportage werd rekening gehouden met een negatief resultaat van € 219.000 na onttrekking van € 346.000 aan de bestemmingsreserves.

Besluit

1. Akkoord te gaan met het jaarverslag en de jaarrekening van 2023.
2. Akkoord te gaan met het voorstel het resultaat toe te voegen aan de Reserve egalisatie rekeningresultaten van De Bolder.
3. De jaarrekening te laten opnemen in de geconsolideerde jaarrekening van de gemeente Texel en via de raadscommissie ter vaststelling aan te bieden aan de gemeenteraad.

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19-06-2024,

De griffier,

De voorzitter,

Zaaknummer 3448422

Bijlagen

1. Jaarverslag/Jaarrekening 2023 van Leer-werkbedrijf De Bolder

2023

- JAARVERSLAG
- JAARREKENING

Versie 2.0 d.d. 18 juni 2024

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Jaarverslag	
1. Voorwoord	4
2. Programmaverantwoording	6
3. Verantwoording 2023	9
 Paragrafen	 12
 Jaarrekening	
Balans	16
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	17
Grondslagen van de financiële verslaglegging	18
Toelichting op de balans	20
Niet in de balans opgenomen verplichtingen	24
Begrotingsrechtmatigheid	24
Wet normering topinkomens	24
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	25
Overzicht incidentele baten en lasten	30
Overzicht structurele mutaties in het eigen vermogen	31
Overzicht taakvelden	32
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	33
 Bijlagen	
Organisatieschema	39
Organisatie en commissies	41
Lijst van begrippen en afkortingen	43

JAARVERSLAG

JAARVERSLAG

1. Voorwoord

We kijken bij Leer-werkbedrijf De Bolder terug op een dynamisch en intensief jaar.

De vorming van Het Huis Van Ontwikkeling, de toekomstvisie en het governance-vraagstuk voor De Bolder en daarnaast ook de normale bedrijfsvoering, hebben veel inzet van de medewerkers binnen de organisatie gevraagd. De Raad is in december akkoord gegaan met Het Huis van Ontwikkeling en met de toekomstvisie van De Bolder. Met de goedkeuring voor het gekozen toekomstscenario van De Bolder ging de raad ook akkoord met de benodigde investeringen. Hiermee is het voortbestaan van De Bolder gewaarborgd en is het personeel van De Bolder verzekerd van een beschutte werkplek. In 2023 bestond De Bolder alweer 65 jaar en het verheugt ons dat we de Texelaars een passende werkplek binnen ons productiebedrijf, of daarbuiten bij een reguliere werkgever, kunnen blijven bieden.

Het vraagstuk met betrekking tot de governance van De Bolder is verschoven naar 2024.

De Bolder gaat vooral herinvesteren in de wasserij. In het boekjaar is een nieuwe wasmachine gekocht met een capaciteit van 57 kilogram en heeft de aanbesteding plaatsgevonden voor een nieuwe mangelstraat. De aanschaf hiervan geschiedt in 2024 en de ingebruikname zal in mei zijn, nog voordat het drukke toeristenseizoen van start gaat. De keuken in de kantine, is in december vernieuwd en biedt in de toekomstmogelijkheden om te benutten voor een food-leerlijn.

Vanuit de productie zien we dat de vloerplaten en houten producten conjunctuurgevoelig zijn en we hebben te maken met wat afnemende vraag bij opdrachtgevers. Dit geldt gelukkig niet voor de afdelingen Wasserij, Buitendienst en Varia/Fijnwerk.

Gemeenten en onze branchevereniging Cedris hebben samen met de vakbonden zich ingespannen voor een loonsverhoging en een betere reiskostenvergoeding voor onze medewerkers. Deze extra inkomsten is de medewerker gegund in deze financieel moeilijke tijden. Helaas is voor ons bedrijf vanuit het Rijk geen dekkende financiële compensatie voor de loonsverhoging gekomen.

Doordat we onze prijzen nog enigszins hebben kunnen verhogen is de opbrengst verkoop en productie hoger dan verwacht. Omdat we ook meer bijdragen ontvingen en er minder kosten werden gemaakt, is het resultaat een stuk beter dan verwacht en kan De Bolder weer iets toevoegen aan de eigen reserve.

De structuur en financiering van sociaal ontwikkelingsbedrijven, waar De Bolder toe behoort, staat landelijk erg onder druk en initiatieven vanuit het Rijk, gemeenten en de sociaal ontwikkelingsbedrijven zelf, moeten in de toekomst leiden tot een Visie Toekomstbestendige Sociaal Ontwikkelingsbedrijven.

De economisch moeilijke tijden met stijgende prijzen zijn goed merkbaar voor onze medewerkers. Om die reden hebben we afgelopen jaar een training Energiekosten en Grip op je geld aangeboden. Daarnaast hield een budgetcoach een financieel spreekuur.

De workshops Plezierig werken, die op initiatief van de OR waren gestart, eindigden abrupt in 2020 door de Coronapandemie. In een andere opzet en met een nieuwe trainer zijn ze in 2023 hervat met het eerste thema: vriendelijkheid. De andere twee thema's: behulpzaamheid en verbinding komen aan bod in 2024. Na de workshops herinneren posters op de afdelingen de medewerkers aan het belang van het onderwerp en wordt er ook aandacht aan besteed tijdens het werkoverleg op de afdelingen.

De interne en externe vertrouwenspersonen hebben succesvol hun opleiding afgerond waarmee we een professionaliseringsslag hebben gemaakt.

Afgelopen jaar stakte de instroom van medewerkers in het kader van de Participatiewet Praktijkroute terwijl dat in 2021 twee personen waren en in 2022 vijf personen. Het komende jaar zal naar verwachting wel weer instroom van de Praktijkroute plaatsvinden, voortkomend uit stages bij De Bolder.

Twee stagiaires die werkervaring opdeden in het kader van een UWV re-integratietraject, hebben een beschut werk indicatie gekregen. Samen met een voormalige leerling uit het speciaal onderwijs, stroomden daardoor drie medewerkers met een arbeidsovereenkomst in.

Een voormalige WSW-medewerker keerde terug en WSW-medewerkers maakten minder gebruik van de seniorenregelingen en Regeling Vervroegde Uittreding (RVU) dan was verwacht.

Dit alles leidde ertoe dat het aantal personen en het aantal FTE minder daalden dan was geprognostiseerd.

Het komende jaar staat in het teken van de ontvlechting van taken met betrekking tot trajecten en de vorming van het Huis Van Ontwikkeling, de governance van De Bolder en implementatie van de herinvesteringen in De Bolder.

Namens het Managementteam van De Bolder,
Volkert Bakker
Marieke ter Burg

2. Programmaverantwoording

Onze missie:

Leer-werkbedrijf De Bolder levert een passende, waardevolle en duurzame bijdrage aan trajecten van burgers van Texel, die een steuntje in de rug nodig hebben bij het vinden én behouden van (een vorm van) arbeidsmatige deelname aan de samenleving.

Onze visie:

Centraal staat (het recht op) participatie en de daaruit voortvloeiende leer-en werktrajecten van medewerkers. Werken bij of via De Bolder is daarbij zowel doel als middel. Ieder mens is uniek, daarom leveren we altijd maatwerk. We werken nauw samen met ketenpartners in de samenleving. De Bolder biedt (voor kortere of langere tijd) werkervaringstrajecten, stages, beschut werken, re-integratietrajecten, begeleiding bij werken op locatie, begeleid werken en detacheringen bij externe werkgevers. De hierbij gegenereerde inkomsten komen ten goede aan de duurzame en financieel-economisch verantwoorde instandhouding van het productiebedrijf.

Kritieke succesfactoren:

- *Wij slagen erin het (directe en indirecte) belang van onze medewerkers altijd voorop te stellen en daarbij de balans te bewaken tussen onze sociale doelstellingen en onze productiedoelstellingen.*
- *Wij slagen erin om met ons relatief kleine team vanuit verbondenheid samen te werken.*
- *Wij slagen erin de waarden en de reputatie van De Bolder uit te dragen naar onze partners en klanten in de samenleving. Onze waarden zijn betrouwbaarheid, transparantie en goede kwaliteit voor een eerlijke prijs.*
- *Wij beseffen dat onze opdracht ook is De Bolder in stand houden voor de Texelaar met afstand tot de arbeidsmarkt in de toekomst.*

Kerndilemma

Wij werken vanuit het besef dat de 'mix' van categorieën van medewerkers binnen eenzelfde werkomgeving een steeds grotere uitdaging betekent. Dat geldt zowel voor het aanbieden van passend werk, omdat bij de nieuw ingestroomde medewerkers over het algemeen sprake is van forsere beperkingen, als voor de benodigde begeleiding van deze medewerkers.

We zorgen voor voldoende gevarieerd werkaanbod; voldoende gevarieerd in de zin van commercieel interessant (ter ondersteuning van de economisch gezonde bedrijfsvoering) en sociaal interessant (in de zin van laagdrempelig toegankelijk voor medewerkers met significante arbeidsbeperkingen, dan wel in de zin van geschikt voor medewerkers om zich verder te kunnen ontwikkelen). Tussen beide doelstellingen zit een zekere spanning waarbij steeds weer de juiste afwegingen moeten worden gemaakt. Deze spanning wordt meer en meer voelbaar in de dagelijkse praktijk. Steeds vaker is er sprake van met elkaar conflicterende belangen.

Kerncompetentie

Al met al betekent het continue verenigen van deze tegenstrijdige belangen een bijzonder complexe opgave in de dagelijkse werkelijkheid van De Bolder. Wat uiteindelijk de doorslag geeft is het belang van de medewerker zelf, dat altijd centraal staat bij belangrijke besluiten. De ambtelijke staf is in staat om te gaan met deze dilemma's die gepaard gaan met de 'dubbele' opdracht van De Bolder.

De toekomst van De Bolder en het Huis van Ontwikkeling

In december 2021 gaf de gemeenteraad groen licht voor de visie 'Wij zijn Texel Sociaal en Gezond' en het uitvoeringsprogramma 'Werk en Zekerheid'. Onderdeel van het uitvoeringsprogramma was onder andere het ontwerp van een Huis van Ontwikkeling dat ondersteuning en/of begeleiding biedt aan iedere Texelaar met een werk-, ontwikkel- of participatievraag. De afgelopen periode is een voorstel voor het Huis van Ontwikkeling nader uitgewerkt. De te realiseren maatschappelijke doelstelling is: het leveren van passende dienstverlening aan zowel inwoners, werkgevers, ondernemers, onderwijs-, maatschappelijke en welzijnsorganisaties met vraagstukken op de thema's werken, ontwikkelen en participeren. De Bolder blijft een belangrijke interne partner van het Huis van Ontwikkeling waar het gaat om tijdelijke trajecten voor inwoners die nog iets nodig hebben voordat de weg naar reguliere arbeid open staat.

Op 19 december 2023 heeft de gemeenteraad dit voorstel aangenomen en vanaf 1 januari 2024 zal het Huis van Ontwikkeling gestalte krijgen. De activiteiten die tot nu toe vallen onder de Participatiewet en momenteel bij De Bolder zijn ondergebracht (afgezien van Beschut Werk), zullen met ingang van 2024 plaatsvinden binnen of onder de vlag van het Huis van Ontwikkeling.

Tijdens dezelfde raadsvergadering van 19 december 2023 heeft de raad ook ingestemd met de keuze voor scenario 2 voor de toekomst van De Bolder zoals verwoord in de beleidsnotitie 'Toekomst De Bolder'. Zo wordt de optimale balans gevonden tussen de maatschappelijke doelstellingen en de financiële effecten. De Bolder richt zich maximaal op zijn doelstelling: begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of anderszins een werkplek te bieden aan burgers die een steuntje in de rug nodig hebben. Deze variant doet het meeste recht aan waar De Bolder voor staat en De Bolder kan daarmee een waardevolle partner zijn van het Huis van Ontwikkeling.

Met scenario 2 gaat de gemeente Texel verder dan de wettelijke kaders uit de Participatiewet omdat De Bolder meer biedt dan alleen beschut werk. Gezien de arbeidsmarkt op Texel, met veel arbeid in de toeristische en agrarische sector en weinig productiewerk, speelt De Bolder een bijzondere rol in het bieden van werk aan een bredere doelgroep PW-ers die naar verwachting anders moeilijk aan de slag zal komen.

Werkplekken en trajecten

In 2023 heeft De Bolder werk(ervaring) geboden aan diverse doelgroepen:

1. Vanuit de WSW

Zolang de WSW als voorziening blijft bestaan zijn er medewerkers met een WSW-dienstverband. Jaarlijks vermindert het aantal werknemers met een WSW-dienstverband gemiddeld met ongeveer 6 personen, doordat medewerkers die uit dienst gaan (pensioen, ziekte, overlijden) niet meer worden vervangen door nieuwe instroom. Alleen wanneer een medewerker op eigen verzoek uit dienst gaat en later weer in dienst wil komen en dan nog een geldige WSW-indicatie heeft of bij overname van iemand vanuit een ander SW-bedrijf kan er nog sprake zijn van instroom. Sinds 2015 wordt door UWV namelijk geen nieuwe indicatie voor de WSW meer gegeven.

In 2023 was de uitstroom met 6 personen gelijk aan het gemiddelde. Eén persoon die eerder bij De Bolder heeft gewerkt en nog op de wachtlijst stond is teruggekeerd. Na het maximum van 156 werknemers in 2010 is het aantal eind 2023 gedaald naar 88 medewerkers. Er is uit deze groep geen significante uitstroom naar extern werk meer te verwachten.

2. Vanuit de Participatiewet

De Bolder is de uitvoerder van de Participatiewet voor de gemeente Texel:

- *Beschut werk*
Beschut werk is voor mensen die alleen in een 'beschutte' omgeving onder aangepaste omstandigheden arbeid kunnen verrichten. UWV adviseert de gemeente wie hierop aangewezen is. Beschut werk is sinds 2015 in de plaats gekomen van WSW. Gemeenten moeten deze mensen een betaalde baan bieden in een aangepaste omgeving: beschut werk. Op Texel komen deze personen dan in loondienst bij De Bolder.
- *Praktijkroute*
Via de Praktijkroute wordt op de (reguliere) werkplek vastgesteld of iemand vanwege zijn/haar beperkingen zelf in staat is om het wettelijk minimumloon te verdienen. Lukt dat niet, dan wordt diegene opgenomen in het doelgroepregister en is een beoordeling door UWV niet meer nodig. Bij De Bolder hebben Texelaars ook een baan bevonden via de Praktijkroute. Eind 2023 vormden zij 25% van het totaal aantal Participatiewet medewerkers. Naar verwachting zal hun aandeel de komende jaren verder toenemen.
- *Arbeidsfit maken*
Zij die afhankelijk zijn van een inkomensvoorziening en naar verwachting niet in staat zijn om zelfstandig regulier werk te vinden, worden een passend integraal traject aangeboden. Door middel van arbeidsgewenning, assessment, loonwaardebepaling en begeleiding zal in een periode van 3 tot 6 maanden duidelijk moeten worden welk instrument uit de Participatiewet het meest passend is om in te zetten voor een vervolgtraject.
- *Jobcoaching ten behoeve van het optimaliseren van de arbeid*
Door te blijven zoeken naar passende taken op werkplekken bij reguliere werkgevers en het verder ontwikkelen van de werknemer om zijn/haar taken optimaal uit te kunnen voeren, zal de duurzaamheid van de dienstverbanden worden vergroot. Aan leidinggevend en collega's kan de training 'Harrie helpt' door De Bolder worden aangeboden om op de werkvloer begeleiding te bieden aan werknemers met extra ondersteuningsbehoefte. Harrie staat voor: Hulpvaardig, Alert, Realistisch, Rustig, Instruerend en Eerlijk.

3. Vanuit de reclassering (werkgestraften)

De Bolder is bij de reclassering aangemeld als uitvoerder van een project voor werkgestraften. Texelaars die een werkstraf opgelegd hebben gekregen tussen de 40 en 240 uur komen werken bij De Bolder zonder dat daar een inkomen tegenover staat. Vaak zien we dat deze Texelaars uit een zwak sociaal systeem komen wat een sterke relatie heeft met het in aanraking komen met politie en justitie. Tijdens het verplicht uitvoeren van hun taakstraf bij De Bolder, worden deze Texelaars tegelijkertijd altijd door De Bolder aangemeld bij het STT. Dit team doet een onderzoek naar de behoefte aan zorg en structuur en kan daar eventueel voorzieningen voor beschikbaar stellen. Deze aanpak draagt sterk bij aan de recidivevermindering.

4. Vanuit UWV (WIA / Wajong / Ziektewet)

Sinds 2018 verzorgt De Bolder voor UWV-trajecten en is daarmee voor UWV de enige re-integratiepartner op Texel die ingezet wordt ter ondersteuning van Texelaars met een WIA- of Wajong-uitkering en voor Texelaars die tijdens hun uitkeringsperiode bij UWV in de Ziektewet zijn gekomen.

Er zijn 4 'trajecttypes' vanuit UWV mogelijk:

1. 'Participatie interventie'.
2. 'Bevorderen maatschappelijke deelname'.
3. 'Werkfit maken'.
4. 'Naar werk' waarbij de cliënt wordt bemiddeld naar werk bij een reguliere werkgever.

Interessant is dat er vanuit UWV ook een financiële vergoeding per traject tegenover staat die toegevoegd wordt aan de inkomsten van De Bolder.

5. Nieuwe Nederlanders

De gemeente Texel krijgt vanuit het Rijk jaarlijks een contingent 'nieuwe Nederlanders' toegewezen, voormalige asielzoekers die een verblijfsvergunning hebben gekregen en starten met hun inburgering. Dit is een, qua nationale achtergrond, pluriforme groep personen die als overeenkomst met elkaar hebben dat ze de taal moeten leren en bezig zijn met een inburgeringstraject.

Per 1 januari 2022 is de (nieuwe) Wet Inburgering in werking getreden. Deze wet gaat over een nieuwe manier van inburgeren. Het gaat om meer dan het leren van de taal. Zorgen dat nieuwkomers zich ook sociaal en financieel kunnen redden is heel belangrijk in het nieuwe stelsel. Het doel van de nieuwe wet is dan ook dat nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn zo snel mogelijk meedoen in onze maatschappij. Om dat ook op Texel mogelijk te maken is het Samenwerkingsverband "Inburgeren op Texel" gestart. De gemeente, De Bolder, Vluchtelingenwerk en Texels Welzijn ontwikkelden gezamenlijk een aanbod waarbij taal leren in de klas wordt gecombineerd met taalstages of vrijwilligerswerk. Door direct en kwalitatief beter de Nederlandse taal te leren, structurele begeleiding vanaf de start van het inburgeringstraject én mee te draaien verloopt het inburgeren naar verwachting sneller. Veel nieuwe Nederlanders ontvangen een bijstandsuitkering van de gemeente. De Bolder biedt door middel van zijn productiewerk de mogelijkheid om snel aan de slag te gaan in een Nederlandse arbeidscontext. Ook is toeleiding naar externe werkplekken via ons bestaande netwerk een optie. Zo kunnen de nieuwkomers sneller meedoen in onze samenleving met alle vrijheden en verantwoordelijkheden die daarbij horen.

6. Werkgeversdienstverlening

Sinds 2019 faciliteert De Bolder ook 'Spoor 2 re-integratie trajecten', in het kader van de Wet verbetering poortwachter, voor werkgevers op Texel die dit zelf niet of moeilijk kunnen organiseren. Het gaat daarbij vaak om (kleinere) ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. De Bolder begeleidt, in opdracht van de werkgever, de langdurig zieke medewerkers naar ander, beter passend werk.

7. Schoolstages

In 2023 heeft De Bolder aan drie leerlingen van het praktijkonderwijs een stageplaats geboden. Voor MBO-leerlingen zijn we een erkend leerbedrijf, maar in 2023 hebben zij geen stage bij ons gelopen.

Aantal personen per jaar ultimo			
	2023	2022	2021
WSW (incl.ext. begeleid werkenden)	88	93	102
P-wet (incl.externen met LKS)	34	32	23
Ambtelijk (incl. vakantiekrachten)	15	19	18
P-wet werkervaring interne trajecten	7	3	8
Overige interne trajecten/stages	10	1	6
Totaal aantal personen	154	148	157

3. Verantwoording 2023

Financieel

De jaarrekening van De Bolder sluit met een positief resultaat van € 78.000. Dit mag, gezien de slechte vooruitzichten bij het maken van de begroting en de tussentijdse aanpassing daarvan, bijna een wonder genoemd worden. De verwachting was dat we – zelfs na onttrekking van € 264k aan de Reserve egalisatie rekeningresultaten – een verlies zouden lijden van € 220k.

De WSW-bijdrage viel € 103.000 hoger uit dan begroot en is gestegen tot ruim € 33.000 per SE. Dat is een forse stijging t.o.v. de afgelopen jaren, veroorzaakt door de grotere landelijke uitstroom dan verwacht, bij een gelijkblijvend totaalbudget. De netto bedrijfsopbrengst uit eigen productie bedraagt in 2023 – na aftrek van aan de productie gerelateerde lasten – € 1.298.000. Dat is € 150.000 hoger dan bij de tussentijdse aanpassing van de begroting was voorzien en ook € 44.000 hoger dan vorig jaar. Overige meevallers waren, naast enkele incidentele baten, lagere loon- en personeelskosten van zowel WSW (grotere uitstroom), PW (lagere instroom) als ambtenaren (overleden, respectievelijk uitdiensttreden, zonder vervanging), meer trajecten dan begroot en lagere kosten

Investerings

In 2023 is geïnvesteerd in een nieuwe wasmachine (ruim € 46.000), ter vervanging van 2 kleinere oude machines. Ook zijn er 2 compressoren vervangen (bijna € 23.000) en is de keuken van de kantine vernieuwd (iets meer dan € 30.000). Daarnaast is er een aanbetaling gedaan (€ 113.000) voor de nieuwe mangelstraat die in 2024 gerealiseerd zal worden (begroot voor totaal € 450.000, raadsbesluit 18 oktober 2023).

Het restant van de goedgekeurde investeringsruimte 2022 en 2023 (totaal ruim € 160.000) wordt meegenomen naar 2024.

Huisvesting

Een deel van de beschikbare kantoorruimte in het 'NUON' gebouw is verhuurd aan GGZ Noord-Holland Noord, aan VluchtelingenWerk Nederland en aan de podologische praktijk Voeten op Texel. De opbrengst is in 2023 hoger dan begroot en hoger dan het voorgaande jaar, enerzijds door aanpassing van het tarief i.v.m. de kosten van energie en anderzijds door verhuur van meer m².

Ambtelijke bezetting

De ambtelijke bezetting bestond eind 2023 uit 15 medewerkers, totaal 12,7 FTE. Het ziekteverzuimpercentage bedroeg in 2023 slechts 1,5 %.

De totale personele kosten van de staf zijn aanzienlijk lager dan begroot, maar ten opzichte van 2022 wel gestegen met 3%, onder meer door de cao-aanpassing voor 2023. Na het vertrek van de directeur ad interim per 23 november jl. is nog geen nieuwe directeur benoemd in afwachting van de beslissing over de governance. Het MT van De Bolder blijft verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing, vooralsnog onder eindverantwoordelijkheid van de gemeentesecretaris

WSW-bezetting

Het jaar startte met 93 medewerkers. Er zijn 6 medewerkers uitgestroomd: 3 wegens pensionering, 1 wegens overlijden, 1 na 2 jaar ziekte en 1 op eigen verzoek. Eén medewerker is ingestroomd, deze persoon had nog een geldige WSW-indicatie en had eerder ook bij De Bolder gewerkt. De bezetting en afbouw van 2022 naar 2023 ziet er als volgt uit:

- ✓ Daling werknemers (peildatum 31 december) van 93 naar 88 = -/- 5,4%
- ✓ Daling FTE (peildatum 31 december) van 71,3 naar 67,6 = -/- 5,2%
- ✓ Daling van het gemiddelde aantal FTE over het gehele jaar van 74,9 in 2022 naar 69,9 in 2023 = -/- 6,7%
- ✓ Van het aantal FTE per 31 december 2023 maakt 1,7 FTE (= 3 personen) gebruik van de RVU tegenover 2,4 FTE (= 4 personen) per 31 december 2022
- ✓ De daling van het aantal medewerkers in FTE was kleiner dan het vorig jaar.

Het is niet mogelijk om hieruit een trend te signaleren, want incidentele gevallen hebben in dit cijfer een grote invloed.

Participatiewet-bezetting

Bezetting eind 2023:

- ✓ 19 personen beschut (11,9 FTE)
- ✓ 7 personen met loonkostensubsidie intern (5,7 FTE)
- ✓ 9 personen met loonkostensubsidie extern (7,0 FTE)
- ✓ 13 personen op een werkervaringsplaats of taalstage

In 2023 hebben totaal 21 verschillende personen een of meer trajecten gehad in het kader van een werkervaringsplaats of taalstage binnen De Bolder.

UWV-trajecten

In 2023 liepen er voor 4 personen interne trajecten met een vergoeding vanuit UWV.

Overige trajecten

In het boekjaar liepen 3 personen stage vanuit het praktijkonderwijs

Reclassering

In het kader van reclassering hebben in 2023 zes personen een werkstraf uitgevoerd in het productiebedrijf van De Bolder.

Verkoop en productie

De opbrengst uit verkoop en productie is in 2023 €16.000 gestegen t.o.v. 2022, dat is een stijging van 1%. De opbrengst was duidelijk hoger dan begroot (plus € 107.000 t.o.v. gewijzigde begroting) en kwam uit op een totaal van € 1.567.000. Na aftrek van alle aan de productie gerelateerde kosten komt de netto-opbrengst uit op € 1.298.000. Dit is 3,5% hoger dan in 2022 is behaald.

De inzet van uren in 2023 was totaal 99.276, tegenover 102.802 in 2022, respectievelijk 105.620 in 2021.

Personele ontwikkelingen (doelgroep)

Gedurende het gehele jaar heeft er scholing van het totale werknemersbestand plaatsgevonden. Deze scholing heeft zich gericht op algemene werknemersvaardigheden en veilig werken binnen De Bolder. Verder krijgen alle vorkheftruckchauffeurs en alle overige chauffeurs regelmatig bijscholing en is er aandacht voor de jaarlijkse herhalingstrainingen bedrijfs-hulpverlening. Ook waren er trainingsdagen voor de OR van De Bolder en was er externe begeleiding voor de OR. De scholing 'Plezierig Werken', die vóór de coronapandemie op initiatief van de OR werd verzorgd (toen in samenwerking met Stichting Texels Welzijn) heeft in 2023 een vervolg gekregen met een nieuwe trainer.

Arbeidsomstandigheden

De arbeidsomstandigheden van medewerkers vormen een van de belangrijkste aandachtspunten binnen de bedrijfsvoering van De Bolder. Juist bij medewerkers die kwetsbaar zijn in hun fysieke en/of psychische belastbaarheid luistert de manier waarop zij worden belast zeer nauw. Ook een consistente en deskundige instructie vanuit de werkleiding is enorm belangrijk. Ter voorkoming van overbelasting wordt op de werkplek ondersteuning geboden door onze eigen arbeidsdeskundige. De eigen bedrijfsarts en arbeidsdeskundige werken nauw samen ten behoeve van verzuimpreventie en verzuimbegeleiding. Zij ondersteunen tevens de operationeel leidinggevenden in de begeleiding van de medewerkers op dit vlak. Het ziekteverzuim onder de productiemedewerkers was in 2023 11,1% en is, vergeleken met 2022, gedaald met 1,5%. Het ziekteverzuimpercentage bij De Bolder is behoorlijk lager dan het landelijk gemiddelde in dit soort organisaties. Het aantal kortdurende ziekmeldingen (minder dan 7 dagen) is echter fors hoger en daarom een belangrijk aandachtspunt in de verzuimbegeleiding.

De intensieve samenwerking tussen De Bolder en het sociaal team Texel, stichting MEE/De Wering en stichting Texels Welzijn heeft ook als positief effect dat, wanneer medewerkers ondersteuning in de privésfeer nodig hebben, dit snel geboden kan worden. Bijvoorbeeld door maatschappelijke begeleiding of op het vlak van de WMO. Overbelasting in de privésituatie is een belangrijke oorzaak voor ziekteverzuim en kan op deze manier vaak beperkt of voorkomen worden.

Financiële kansen en bedreigingen (analyse van de verschillen t.o.v. de begroting)• Bijdrageresultaat WSW

Kans -/- € 194.000

Werkelijk resultaat + € 76.000

De WSW-lonen en -personeelskosten zijn in totaal € 143.000 lager uitgevallen dan oorspronkelijk begroot (zie specificatie in de toelichting op het overzicht van baten en lasten). In de tussentijdse rapportage was al rekening gehouden met een verlaging van € 89.000 in verband met een hogere uitstroom en meer subsidie loonkostenvoordeel (samen minus 109k), deels tenietgedaan door meer ARBO-kosten (+10k) en meer subsidie aan externe werkgevers voor begeleid werkenden (+10k). Uiteindelijk zijn de loonkosten nog lager door ontvangen WIA/WGA-uitkeringen en meer subsidie loonkostenvoordeel en meevallende personeelskosten.

De begroting van de te ontvangen gemeentelijke bijdrage was in de tussentijdse rapportage aangepast (-/- 170k). Toen was al duidelijk dat een volledige compensatie van de verhoging van het WML er niet zou komen. De uiteindelijk ontvangen bijdrage is toch nog € 103.000 hoger dan toen gedacht, in overeenstemming met de toegekende formatie en het budget volgens de septembercirculaire. Alles bij elkaar is het bijdrageresultaat dus € 76.000 positief t.o.v. de oorspronkelijke begroting.

• Uitvoering Participatiewet

Kans -/+ 0

Werkelijk resultaat + € 110.000

Het te verwachten resultaat was in de tussentijdse rapportage naar boven bijgesteld met per saldo € 34.000, door een te verwachten hogere bijdrage vanuit de gemeente van enerzijds en een stijging van de loon- en personeelskosten anderzijds. Uit de jaarrekening blijkt dat er aan loon- en personeelskosten uiteindelijk € 56.000 minder is uitgegeven door een lagere instroom en dat de bijdrage van de gemeente € 20.000 hoger is uitgevallen, met name door het aantrekken van het aantal trajecten in de laatste maanden van het jaar.

• Overige-Trajecten

Kans -/+ 0

Werkelijk +€ 14.000

In de tussentijdse rapportage was reeds rekening gehouden met een stijging (+5k) op grond van het aantal trajecten dat in eerste maanden van het jaar werd aangemeld. Het eindresultaat is dus nog 9k hoger uitgevallen.

• Bedrijfsopbrengsten

Kans -/- € 150.000

Werkelijke opbrengst + € 123.000.

Bij het opstellen van de aangepaste begroting voorzagen we nog een daling van € 27.000 vanwege de hogere kosten voor energie en meer uitgaven voor onderhoud vervoermiddelen enerzijds (74k), gecompenseerd door minder uitgaven voor productontwikkeling en lagere afschrijvingskosten ten laste van de productie (47k). Maar dankzij de mogelijkheid om de verhoogde energiekosten toch enigszins gecompenseerd te krijgen in de prijzen, hogere productie, met name van de wasserij, minder afschrijvingskosten door latere investeringen en minder aan de productie gerelateerde bedrijfskosten zijn de netto-opbrengsten aanzienlijk hoger dan begroot.

• Kosten bedrijfsvoering

Kans -/- € 40.000

Werkelijke kosten -/- € 76.000

Deze kosten waren bij het opstellen van de tussentijdse cijfers nog verhoogd met € 105.000, vanwege hogere salariskosten (totaal € 58.000) van de ambtelijke staf i.v.m. de cao-aanpassing en door verwachte stijging van overige bedrijfskosten (ad € 47.000).

Het totaal van de salariskosten van de ambtenaren is uiteindelijk juist gedaald (11k) t.o.v. de oorspronkelijke begroting door het niet (direct) invullen van ontstane vacatures en lagere personeelskosten.

De post onderhoudskosten is over het gehele jaar iets lager dan verwacht en ook de kosten van energiegebruik zijn dankzij een milder najaar meegevallen t.o.v. de tussentijdse rapportage. Ook de algemene kosten vallen lager uit, vooral door uitstel van ICT-uitgaven. De aanpassing van software zal alsnog in 2024 plaatsvinden.

Dan zijn er nog incidentele lasten (€ 4.000) enerzijds en incidentele baten (€ 85.000) anderzijds waardoor het totaal van de werkelijke kosten bedrijfsvoering € 76.000 lager is dan oorspronkelijk begroot.

Uiteindelijk is het resultaat vóór onttrekking uit reserves € 14.000 positief, dat is € 413.000 minder negatief dan oorspronkelijk begroot en zelfs € 579.000 minder negatief dan halverwege het jaar werd verwacht. Het eindresultaat is € 78 positief na onttrekking van € 64.000 uit de bestemmingsreserves (conform eerder genomen besluiten).

PARAGRAFEN

Paragraaf A: Lokale heffingen

Deze paragraaf is niet van toepassing voor De Bolder. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarrekening van de gemeente Texel.

Paragraaf B: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen van De Bolder is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen teneinde de bedrijfsvoering zonder directe externe hulp veilig te stellen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit (de middelen waarover De Bolder beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is een indicatie voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van De Bolder.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van De Bolder bestaat uit de algemene reserve en de stille reserves. Stille reserves worden gevormd door de meerwaarde van activa die laag of tegen nul zijn gewaardeerd en verkoopbaar zijn als men dat zou willen.

De algemene reserve bedraagt eind 2023 € 360.000. De gebouwen zijn in 2014 getaxeerd op een mogelijke verkoopopbrengst van € 4.135.000. Hier tegenover staan een WOZ-waarde begin 2023 van € 3.562.000 en een boekwaarde eind 2023 van € 1.328.000.

Zonder stagnatie van de bedrijfsvoering te veroorzaken zijn er volgens bovenstaande definitie geen stille reserves. Uiteraard kan een stille reserve alleen worden geëffectueerd bij een gerealiseerde verkoop. Dit is afhankelijk van de markt.

Onderdeel van het eigen vermogen van De Bolder zijn de verschillende bestemmingsreserves. Deze reserves zijn onderverdeeld in investeringsreserves, kostenreserves en risicoreserves. Het totaal van de risicoreserves bedraagt eind 2023 € 264.000. Net als de algemene reserve zijn deze risicoreserves bestemd voor toekomstige risico's.

Inventarisatie van risico's

De oorlog in Oekraïne heeft ons duidelijk laten zien dat risico's veranderen onder druk van de macro-economische omstandigheden. In 2023 konden de verhogingen van de productiekosten nog deels worden afgedekt door verhoging van de prijzen voor onze afnemers. In 2023 heeft De Bolder ook de gevolgen van de enorme verhoging van de kosten van energie ondervonden. De prijzen waarop gas- en elektracontracten voor 2024 in de zomer van 2023 zijn vastgeklikt zijn gelukkig lager dan de geldende tarieven van 2023. Door het tijdstip van de vastlegging van de nieuwe tarieven naar voren te halen, hebben we gepoogd de risico's op toekomstige schommelingen te verlagen.

Zoals in de programmaverantwoording al is genoemd heeft de raad tijdens de raadsvergadering van 19 december 2023 ingestemd met de keuze voor scenario 2 voor de toekomst van De Bolder zoals verwoord in de beleidsnotitie 'Toekomst De Bolder'. Zo wordt de optimale balans gevonden tussen de maatschappelijke doelstellingen en de financiële effecten. De Bolder richt zich maximaal op zijn doelstelling: begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt of anderszins een werkplek te bieden aan burgers die een steuntje in de rug nodig hebben. Deze variant doet het meeste recht aan waar De Bolder voor staat en De Bolder kan daarmee een waardevolle partner zijn van het Huis van Ontwikkeling.

Met scenario 2 gaat de gemeente Texel verder dan de wettelijke kaders uit de Participatiewet omdat De Bolder meer biedt dan alleen beschut werk. Gezien de arbeidsmarkt op Texel, met veel arbeid in de toeristische en agrarische sector en weinig productiewerk, speelt De Bolder een bijzondere rol in het bieden van werk aan een bredere doelgroep Participatiewetmedewerkers die naar verwachting anders moeilijk aan de slag zal komen.

De structuur en financiering van sociaal ontwikkelingsbedrijven, waar De Bolder toe behoort, staat landelijk erg onder druk en initiatieven vanuit het Rijk, gemeenten en de sociaal ontwikkelingsbedrijven zelf, moeten in de toekomst leiden tot een Visie Toekomstbestendige Sociaal Ontwikkelingsbedrijven.

De vennootschapsbelasting is vanaf 2016 ook van toepassing op overheidsondernemingen. Die moeten zelf nagaan voor welke activiteiten ze belastingplichtig zijn.

Volgens de gemeente (advies van de belastingadviseur) komt De Bolder niet door de ondernemingspoort voor haar activiteiten. Uit een gesprek met de belastingdienst in juni 2021 is gebleken dat de dienst het eens is met het door de gemeente ingenomen standpunt over de vennootschapsbelasting t.a.v. activiteiten van De Bolder.

Omdat De Bolder een productie- en bemiddelingsbedrijf is dat op diverse markten opereert, worden er hierdoor ondernemersrisico's gelopen. Door de spreiding over diverse PMC's en spreiding van afnemers wordt getracht dit risico beheersbaar te houden. De productie van ondervloeren beslaat in 2023 bijna 40% van de totale productie, tegenover ruim 45% in 2022 en bijna 50% in 2021. Dankzij het herstel van de waterrij na de coronapandemie en de prijsaanpassingen is het aandeel hiervan in de productie gestegen tot 22%, dat ziet dit er dus weer gezonder uit. Er bestaat natuurlijk altijd het risico dat een bepaalde deelmarkt niet meer

rendabel kan worden uitgevoerd of een bepaalde afnemer besluit naar een andere leverancier te gaan, maar dit kan worden opgevangen door een verschuiving naar een van de andere PMC's. De betrokken werknemers zullen niet worden ontslagen, maar er moeten aanvullende vervangende rendabele werkzaamheden worden gevonden.

Vanuit het productiebedrijf zijn er geen lopende claims met een substantieel financieel belang bekend. Risico's die volgen uit de normale bedrijfsvoering van De Bolder zijn afgedekt door verzekeringen.

Beleid

De algemene reserve is een algemene buffer voor het opvangen van tegenvallers en bedraagt eind 2023 € 360.000, dat is bijna 8% van de totale bedrijfslasten. Als wordt gekeken naar de bedrijfslasten zonder WSW-loonkosten en Participatiewet, want daarvoor wordt een gemeentelijke bijdrage ontvangen, dan bedraagt de algemene reserve bijna 19% van deze bedrijfslasten. Naast de algemene reserve beschikt De Bolder nog over een risicoreserve, de reserve egalisatie rekeningresultaten, die eind 2023 € 264.000 bedraagt. Deze reserves samen vormen samen een buffer van € 624.000, dat is ruim 32% van de laatst genoemde bedrijfslasten.

Kengetallen volgens art. 11 BBV:

Jaarverslag 2023	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen	Verslag 2023	Verslag 2022	Verslag 2021
netto schuldquote	45	44	47
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	17	14	14
solvabiliteitsratio	34	35	35
structurele exploitatieruimte	1	2	-4

Betekenis kengetallen:

Netto schuldquote: weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: idem maar dan gecorrigeerd voor de uitgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio: geeft inzicht in de mate waarin een gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Structurele exploitatieruimte: in hoeverre is een gemeente in staat de structurele lasten te voldoen uit de structurele baten.

De opname van bovenstaande kengetallen is verplicht volgens art 11. BBV vanaf de jaarrekening 2015. De betreffende cijfers van De Bolder worden geconsolideerd in de jaarrekening van de gemeente Texel. Voor een toelichting wordt verwezen naar de kengetallen van de gemeente Texel met de betreffende toelichting.

Paragraaf C: Onderhoud kapitaalgoederen

De samenstelling van de gebouwen van De Bolder is zo divers dat de normale onderhoudskosten, inclusief groot onderhoud, een gelijkmatig verloop in de tijd geven. Onderhoud wordt naar behoefte uitgevoerd, op basis van een meerjarenonderhoudsplan en afhankelijk van de noodzaak van het betreffende onderhoud en afhankelijk van de financiële middelen van dat moment. Een deel van het voor 2022 geplande onderhoud kon niet worden uitgevoerd wegens het teveel aan opdrachten bij uitvoerende bedrijven. Dit onderhoud is alsnog uitgevoerd in 2023.

Paragraaf D: Financiering

Conform het treasury-statuuat van de gemeente Texel en de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) dient in de jaarrekening verantwoording over het gevoerde treasury-beleid te worden afgelegd. Deze verantwoording vindt niet plaats in de jaarrekening van De Bolder, maar in die van de gemeente Texel.

Paragraaf E: Openbaarheid

Deze paragraaf is niet van toepassing voor De Bolder. Hiervoor wordt verwezen naar de jaarrekening van de gemeente Texel.

Paragraaf F: Bedrijfsvoering

Voor een verantwoording over de bedrijfsvoering van De Bolder verwijzen wij u naar het algemene gedeelte van het jaarverslag.

Paragraaf G: Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin De Bolder een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Volgens deze definitie heeft De Bolder geen verbonden partijen.

JAARREKENING

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2023 (x € 1.000)

ACTIVA	2023	2022	2021	PASSIVA	2023	2022	2021
Vaste activa				Vaste passiva			
Materiële vaste activa				Eigen vermogen			
Investerings met een economisch nut	1.745	1.662	1.771	Algemene reserve	360	360	360
				Bestemmingsreserves-	870	934	1.088
				Gerealiseerde resultaat	78	0	-/-52
Financiële vaste activa				Totaal eigen vermogen	1.308	1.294	1.396
Leningen aan							
Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.308	1.294	1.403	Voorzieningen			
				Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0	0	0
Vlottende activa				Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer			
Voorraden				Onderhandse leningen van			
Grond- en hulpstoffen	284	263	217	Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	1.745	1.662	1.771
Gereed product en Handelsgoederen	62	6	6				
Totaal voorraden	346	269	223	Vlottende passiva			
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar			
Vorderingen op openbare lichamen	139	163	253	Overige schulden	284	260	92
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0	0	0				
Rekening-courantverhoudingen met niet- financiële instellingen	2	1	6	Overlopende passiva			
Overige vorderingen	176	215	233	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten			
Totaal uitzettingen	317	379	492	gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	499	481	690
Liquide middelen							
Kassaldi	0	0	0				
Banksaldi	0	0	2				
Totaal liquide middelen	0	0	2				
Overlopende activa							
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	120	93	58				
Totaal	3.836	3.697	3.949	Totaal	3.836	3.697	3.949

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING (x € 1.000)

Omschrijving	Realisatie 2023		Begroting 2023 na wijziging		Begroting 2023 voor wijziging		Realisatie 2022		Realisatie 2021	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Bijdrageresultaat										
<u>WSW</u>										
Lonen en personeelskosten WSW	2.133		2.187		2.276		2.179		2.307	
Gemeentelijke bijdragen WSW		2.394		2.291		2.461		2.334		2.354
Resultaat WSW		261		104		185		155		47
<u>Participatiewet</u>										
Lonen en personeelskosten P-wet	576		632		607		438		325	
Gemeentelijke bijdragen P-wet		616		596		537		501		366
Resultaat Participatiewet		40	36	0	70	0		63		41
<u>Overige trajecten</u>										
Personeelskosten overige trajecten	0		0		0		1		0	
Vergoeding overige trajecten		22		13		8		11		17
Resultaat Overige trajecten		22		13		8		10		17
★ Totaal bijdrageresultaat		323		81		123		228		105
Bedrijfsopbrengsten										
Opbrengst verkoop en productie		1.567		1.460		1521		1.551		1.525
Afschrijving vaste activa t.b.v. productie	75		86		93		77		76	
Overige bedrijfskosten t.b.v. productie	194		226		253		220		240	
Bedrijfslasten t.b.v. productie	269		312		346		297		316	
★ Totaal bedrijfsopbrengsten		1.298		1.148		1.175		1.254		1.209
Overige opbrengsten										
Huuropbrengst gebouwen		24		20		20		17		25
★ Totaal overige opbrengsten		24		20		20		17		25
Kosten bedrijfsvoering										
Salariskosten ambtelijk personeel	1.137		1.206		1.148		1.104		1.009	
Afschrijving vaste activa algemeen	54		54		54		54		54	
Overige bedrijfskosten	460		572		525		461		480	
★ Totaal kosten bedrijfsvoering	1.651		1832		1727		1.619		1.543	
★ Totaal bijdrage- en bedrijfsresultaat	-/- 6		-/-583		-/-409		-/- 120		-/-204	
Financiële baten en lasten		20		18		10		18		14
★ Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten		14	-/-565		-/-399		-/- 102		-/-190	
Onttrekking/toevoeging aan reserves		64		346		319		102		138
★ Gerealiseerde resultaat		78	-/-219		-/-80	0	0		-/-52	

Het resultaat van € 14.000 is het resultaat dat De Bolder heeft behaald uit de normale bedrijfsvoering, inclusief incidentele baten en lasten. Daarnaast zijn er onttrekkingen uit bestemmingsreserves, waarvoor al eerder besluitvorming is geweest. Per saldo leidt dit tot het resultaat van € 78.000.

GRONDSLAGEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

ALGEMENE GRONDSLAGEN.

Onderstaande grondbeginselen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit begroting en verantwoording (BBV). Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening van De Bolder is meer gedetailleerd dan het BBV voorschrijft. De Bolder heeft hier bewust voor gekozen ter vergroting van het sturingsmechanisme van de directie en de verantwoordingsbehoefte van de gemeente Texel.

De waardering van de activa en de passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij anders vermeld worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De Bolder is onderdeel van de gemeente Texel

Juridisch is De Bolder een afdeling van de gemeente Texel. Praktisch kent De Bolder, binnen door de gemeenteraad van de gemeente Texel gestelde financiële en operationele kaders, echter een relatief grote mate van zelfstandigheid. Tevens kennen de activiteiten van De Bolder veel elementen die niet specifiek zijn voor een gemeente. Om deze redenen (maar ook vanwege historische redenen – De Bolder was vroeger een tak van dienst met de bijbehorende bijzondere verplichtingen) verantwoordt De Bolder zich jaarlijks via een eigen jaarrekening over de resultaten van het verslagjaar. Deze jaarrekening is primair bedoeld voor de gemeente Texel voor het afleggen van verantwoording en het overnemen van de financiële resultaten in de jaarrekening van de gemeente Texel. De jaarrekening van De Bolder is een openbaar document en kan dus ook door andere partijen gebruikt worden. De Bolder is geen zelfstandige juridische entiteit. Bij de interpretatie van de jaarrekening is het van belang van deze situatie kennis te nemen. De belangrijkste elementen hierbij zijn:

- Op diverse plaatsen in de jaarrekening worden, in de toelichting, vorderingen op en schulden aan de gemeente Texel genoemd. Omdat De Bolder onderdeel is van de gemeente, zijn deze niet opeisbaar.
- De jaarrekening bevat een WNT-verantwoording. In formele zin is De Bolder geen WNT-instelling en is dan ook niet opgenomen in het WNT-register van het ministerie van BZK.
- Het eigen vermogen staat ter beschikking van de gemeente Texel.
- De Bolder en de gemeente Texel dienen zich te houden aan de Europese aanbestedingsregels. Binnen De Bolder worden opdrachten beoordeeld op de opdrachtwaarde voor alleen De Bolder. Daarbij wordt niet beoordeeld of er binnen de overige onderdelen van de gemeente Texel mogelijk samenhangende opdrachten bestaan die samengevoegd zouden moeten worden met deze opdrachtwaarde.
- In deze jaarrekening is geen rechtmatigheidsverklaring opgenomen. Er wordt door het college van B&W van de gemeente Texel over de rechtmatigheid verantwoording afgelegd in de jaarrekening 2023 van de gemeente Texel.

Vennootschapsbelasting.

De vennootschapsbelasting is vanaf 2016 ook van toepassing voor overheidsondernemingen. De huidige analyse geeft aan dat De Bolder als onderdeel van de gemeente niet belastingplichtig is voor de activiteiten in het kader van de WSW en de Participatiewet. Dit wordt toegelicht bij de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

BALANS.

Materiële vaste activa.

De waardering van de vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of verwaardingsprijs, verminderd met de over dit bedrag berekende lineaire afschrijvingen.

Het afschrijvingspercentage is, rekening houdend met het BBV, afhankelijk van de soort investering en de geschatte levensduur, waarbij een activeringsgrens van € 10.000 wordt aangehouden. Op grond wordt niet afgeschreven.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	40 jaar
Bedrijfsgebouwen technische installaties	10 jaar
Machines, apparaten, overige inventaris	5/10 jaar
Transportmiddelen, landbouwtractoren en aanhangwagens	10 jaar
Personenauto's en bedrijfsauto's	7 jaar
Hard- en software ICT	5 jaar

Financiële vaste activa.

Betreft een lening aan de gemeente Texel ter grootte van de reserves en voorzieningen van De Bolder. Deze wordt opgenomen tegen de nominale waarde.

Voorraden.

De grond- en hulpstoffen worden overwegend gewaardeerd tegen vaste verrekenningsprijs, gebaseerd op de gemiddelde inkoopprijs. Verschillen tussen vaste verrekenningsprijs en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Alleen voor de vloerplaten kunnen de verrekenningsprijzen tussentijds worden aangepast als er sprake is van grote schommelingen in de prijzen. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde. De goederen in bewerking en het gereed product worden gewaardeerd tegen de grondstoffenprijs, wat tot gevolg heeft dat de gerealiseerde opbrengst pas als opbrengst wordt genomen bij verkoop en aflevering van het product.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, waarbij een voorziening kan worden getroffen voor debiteurenrisico's voor posten ouder dan 3 maanden.

Liquide middelen.

Deze worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa.

Deze worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen.

De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Aan de bestemmingsreserves is door het bestuur een specifieke bestemming gegeven.

Aan het gerealiseerde resultaat van het begrotingsjaar zal door het bestuur een bestemming worden gegeven.

Voorzieningen.

De voorzieningen worden tegen de nominale waarde van de verwachte verplichtingen opgenomen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

De materiële vaste activa worden gefinancierd door een lening van de gemeente Texel. Het gehanteerde rentepercentage is gelijk aan het percentage van het laatst door de gemeente afgesloten krediet. De aflossing is gelijk aan de afschrijvingen van de activa, verhoogd met de boekwaarde van de desinvesteringen.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

Deze worden tegen nominale waarde opgenomen.

Overlopende passiva.

Deze worden tegen nominale waarde opgenomen.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING.

Lonen en personeelskosten WSW.

Hierop worden de loonkosten inclusief personeelskosten verantwoord van het WSW-personeel.

Gemeentelijke bijdragen WSW.

Dit betreft de van de gemeente ontvangen bijdrage voor de uitvoering van de WSW.

GRONDSLAGEN VAN DE FINANCIËLE VERSLAGLEGGING **(vervolg)**

Lonen en personeelskosten Participatiewet.

Hierop worden de loonkosten inclusief personeelskosten verantwoord van werknemers vanuit de Participatiewet.

Gemeentelijke bijdragen Participatiewet.

Dit betreft de van de gemeente ontvangen bijdrage voor de uitvoering van de Participatiewet.

Opbrengst verkoop en productie.

De opbrengst is de omzet verminderd met de kosten voor grond- en hulpstoffen. De omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten exclusief over de omzet geheven belastingen.

Afschrijving vaste activa t.b.v. de productie.

Dit betreft de afschrijvingskosten van de materiële vaste activa, die worden gebruikt voor het realiseren van de productie.

Overige bedrijfskosten t.b.v. productie.

Onder deze post staan alle overige bedrijfskosten, die rechtstreeks ten laste van de productie worden gebracht.

Salariskosten ambtelijk personeel.

Hierop worden de salariskosten inclusief personeelskosten van het ambtelijk personeel verantwoord.

Afschrijving vaste activa algemeen.

Dit betreft de afschrijvingskosten van de materiële vaste activa die niet direct voor de productie worden gebruikt.

Overige bedrijfskosten.

Onder deze post staan alle overige bedrijfskosten opgenomen, berekend op basis van historische kosten.

Financiële baten en lasten.

De financiële baten en lasten bestaan uit ontvangen rentebaten en betaalde rentelasten.

Onttrekking/toevoeging aan reserves.

Hieronder zijn begrepen de onttrekkingen uit en toevoegingen aan de verschillende bestemmingsreserves.

Gerealiseerd resultaat.

Het voorstel voor de resultaatbestemming wordt separaat aangeboden. Het risico voor exploitatieverliezen ligt bij de gemeente Texel.

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Investe ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	512	512	-	-	-	-	512
Bedrijfsgebouwen en installaties	953	884	30	-	68	-	846
Vervoermiddelen	5	2	-	-	2	-	-
Machines en overige inventaris	301	264	182	-	59	-	387
Totaal	1.771	1.662	212	-	129	-	1.745

De materiële vaste activa betreffen uitsluitend activa met een economisch nut. De gebouwen, installaties, machines, inventarissen en goederen zijn op basis van een onafhankelijke taxatie voor € 16.111.000 verzekerd tegen brand- en stormschade (gebouwen voor herbouwwaarde). Deze taxatiewaarde wordt jaarlijks geïndexeerd en is aanzienlijk hoger dan de boekwaarde.

In 2023 is geïnvesteerd in een nieuwe keuken in de kantine (30k). Bij de machines en inventaris gaat het om vervanging van 2 afgeschreven compressoren (23k), een nieuwe wasmachine voor 57kg die 2 oude kleine wasmachines vervangt (46k) en een aanbetaling (113k) voor de nieuwe mangelstraat die in 2024 zal worden geplaatst en in gebruik genomen. De keuken, compressoren en wasmachine zijn betaald uit overgehevelde investeringsbudgetten van 2021 en 2022 van De Bolder. Dat wil zeggen dat de jaarlijkse afschrijvingen hiervan uit de investeringsreserve worden gedekt. Voor de nieuwe mangelstraat is een raadsbesluit genomen in 2023. Hierop is in 2023 nog niet afgeschreven.

Het restant van iets meer dan € 30.000 van het door de raad goedgekeurde investeringsplan 2022 (oorspronkelijk € 100.000) en ook het totaal van het door de raad goedgekeurde investeringsplan 2023 (ad € 130.000) zijn overgeheveld naar 2024. De geplande vervanging van het dak van een van de bedrijfsgebouwen met aanpassing van de hemelwaterafvoer kon in 2023 nog niet worden gerealiseerd en zal in 2024 plaatsvinden. Dit geldt ook voor de voorgenomen aanschaf van een nieuwe grote bedrijfswagen voor het vervoer van (vuile en schone was) van en naar de klanten van de wasserij.

Financiële vaste activa x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Investe ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen derden	Boekwaarde 31-12-2023
Lening aan de gemeente Texel	1.403	1.294	78	64	-	-	1.308

De lening bestaat uit de bij de gemeente Texel belegde reserves en voorzieningen. Onder de des-investeringen zijn opgenomen de onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

Flottende activa

Voorraden

	x € 1.000		
	2023	2022	2021
Grond- en hulpstoffen	284	263	217
Gereed product en handelsgoederen	62	6	6
Totaal voorraden	346	269	223

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Gemeente Texel	120	163	253
Belastingdienst	19	-	-
	139	163	253

De vordering op de gemeente betreft het debiteurensaldo ad € 49.000 aangevuld met een bedrag ad € 71.000 nog te ontvangen bijdrage PW aan loonkostensubsidie en begeleiding voor externe werkgevers die iemand in dienst hebben die onder de Participatiewet valt. De vordering op de belastingdienst betreft nog terug te ontvangen btw.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

0	0	0
----------	----------	----------

Het drempelbedrag voor schatkistbankieren is voor De Bolder € 1.000.000 vanaf 30 juni 2021. Daarvoor bedroeg het drempelbedrag voor De Bolder € 250.000.

TOELICHTING OP DE BALANS

x € 1.000				
	2023	2022	2021	
Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren				
x € 1.000	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden	1	2	2	1
Ruimte onder het drempelbedrag	999	998	998	999

Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen

	Banksaldo BNG via gemeente Texel	<u>2</u>	<u>1</u>	<u>6</u>
Overige vorderingen	Handelsdebiteuren	178	215	240
	Voorziening dubieuze debiteuren	<u>2</u>	<u>0</u>	<u>7</u>
	Totaal uitzettingen	<u>176</u>	<u>215</u>	<u>233</u>
	Handelsdebiteuren ouder dan 3 maanden (x € 1.000)	<u>3</u>	<u>0</u>	<u>8</u>
In het boekjaar is een voorziening gevormd voor 2k in verband met het faillissement van een klant in februari 2024.				

Liquide middelen

Kassaldi	Kassaldi	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
Banksaldi	Banksaldi	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>2</u>

Bij De Bolder houden we geen geld in kas en de Rabobankrekening die we alleen gebruiken voor kleine uitgaven had op 31 december een gering saldo (< 1k).

Overlopende activa

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Vooruitbetaalde kosten	12	13	11
Nog te ontvangen bedragen	<u>108</u>	<u>80</u>	<u>47</u>
Totaal overlopende activa	<u>120</u>	<u>93</u>	<u>58</u>

In deze post is een bedrag van € 52.000 begrepen aan nog te ontvangen subsidie lage-inkomensvoordeel (LIV) in het kader van de Wet tegemoetkoming loondomein (Wtl).

PASSIVA

Vaste passiva

Reserves x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Boekwaarde 31-12-2022	Bestem- ming resultaat	Herbe- stemming	Ont- trekking	Onttrekking tbv afschrijv.	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve	360	360	-	-	-	-	360
Investeringsreserves:							
Reserve investeringen 2003	61	40	-	-	-	19	21
Reserve investeringen 2018	474	450	-	-	-	27	423
Reserve cofinanc. transitiekst. PW	63	50	-	-	-	14	36
Kostenreserves:							
Reserve transformatiekosten	155	130	-	-	-	4	126
Risicoreserves:							
Reserve egalisatie rekeningresultaten	335	264	-	-	-	-	264
Gerealiseerde resultaten:							
Gerealiseerde resultaat 2021	-52	0	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat 2023		0	78				78
Totaal	1.396	1.294	78	-	-	64	1.308

TOELICHTING OP DE BALANS

Algemene reserve

De algemene reserve is bestemd als algemene buffer voor De Bolder om te voorkomen dat er bij incidentele financiële problemen in de bedrijfsvoering een beroep moet worden gedaan op de gemeentelijke begroting. De algemene reserve bedraagt eind 2023 6,5% van de totale jaarlijkse bedrijfslasten. Als bedrijf dat financieel voor 35% afhankelijk is van bedrijfsmatige ontwikkelingen die positief, maar ook negatief kunnen fluctueren, is een reserve van 6,5% betrekkelijk gering. Als wordt gekeken naar de bedrijfslasten zonder loonkosten WSW en Participatiewet, want daarvoor wordt een bijdrage vanuit het Rijk ontvangen, dan bedraagt de algemene reserve bijna 19% van deze bedrijfslasten.

Bestemmingsreserves

Reserve investeringen 2003: Bij investeringen ten behoeve van de productie vindt steeds de afweging plaats of een investering wel rendabel is. Investeringsreserves ten behoeve van de productie binnen een leer-werkbedrijf als De Bolder zijn in principe nooit voor 100% rendabel, maar veelal voor 30% tot 50%. Om passend werk te kunnen bieden wordt er soms toch besloten tot een investering waarvan van tevoren bekend is dat deze slechts in geringe mate bijdraagt aan de opbrengst uit productie. De afschrijvingslasten van de betreffende investeringen worden afgedekt uit deze reserve, waardoor de totale afschrijvingslasten van het hele bedrijf beperkt blijven.

Reserve investeringen 2018: In 2018 is een nieuwe investeringsreserve gevormd. De bestaande investeringsreserve was al jaren gesloten en een aantal van de daarmee gedekte investeringen was reeds afgeschreven. Om bij vervanging daarvan niet geconfronteerd te worden met extra lasten is ervoor gekozen de toen bestaande reserve financiering van formatieplaatsen om te labelen naar investeringsreserve. Hierdoor konden de totale afschrijvingslasten van het hele bedrijf lange tijd beperkt blijven tot commercieel verantwoorde hoogte. Door herbestemming van de 'reserve speciale trajecten P-wet' was conform Raadsbesluit 3008139 van 16 juni 2021 een bedrag van € 100.000 toegevoegd aan de investeringsreserve. Inmiddels is deze reserve ook niet meer voldoende om de afschrijvingen van alle noodzakelijke investeringen voor de komende jaren te dekken, waardoor de afschrijvingen van toekomstige investeringen direct ten laste van de exploitatie zullen komen.

Reserve cofinanciering transitiekosten Participatiewet: De rijksoverheid heeft in het verleden een transitiebudget van landelijk € 30 miljoen beschikbaar gesteld voor het financieren van de kosten om de SW-bedrijven om te vormen van uitvoerders van de WSW naar uitvoerders van de Participatiewet. Een voorwaarde daarbij was dat de bedrijven zelf minimaal 50% aan cofinanciering bijdroegen. De voor Texel toegekende subsidie bedroeg € 39.000, wat voor € 30.000 is gebruikt voor de gedeeltelijke financiering van enkele investeringen. Uit de winstbestemmingen van 2014 en 2015 zijn bedragen toegevoegd aan deze reserve voor de financiering van de goedgekeurde plannen. De afschrijvingslasten van de betreffende investeringen worden gedekt uit deze reserve.

Kostenreserves

Reserve transformatiekosten: De reserve, die gevormd is uit het resultaat van 2018, is bestemd voor de inhuur van ondersteuning bij het – in eerste instantie ontwikkelen van een toekomstvisie en nu er in december daarover een besluit is genomen – nader uitwerken van het gekozen toekomstscenario, voor de inhuur van uitvoerend projectleiderschap en voor het uitvoeren van pilots in het kader van het transformatieproces, inclusief eventuele materiële kosten. Het positieve resultaat (€ 99.000) van 2020 is conform Raadsbesluit 3008139 van 16 juni 2021 toegevoegd aan deze reserve.

De Bolder heeft als uitvoeringsorganisatie geen eigen beleidscapaciteit en is daarmee aangewezen op externe inhuur van de benodigde expertise/projectleiders om al deze extra activiteiten vorm te geven. Door hiervoor een bestemmingsreserve te vormen en de betreffende kosten hieruit te financieren, komen deze noodzakelijke ontwikkeltaken niet ten laste van het exploitatieresultaat en houdt De Bolder daarmee zijn handen vrij om, naast de lopende productie, ook te kunnen investeren in de ontwikkeling van de eigen toekomst.

Risicoreserves

Reserve egalisatie rekeningresultaten: Al enkele jaren wordt in de meerjarenraming een dalend rekeningresultaat voorzien, dat ook negatief kan worden. Dekking van de negatieve resultaten kan uit deze bestemmingsreserve plaatsvinden, zoals is gebeurd in 2021 en 2022. Uit de winstbestemmingen 2014 t/m 2017 is een gedeelte van het voordelig resultaat in deze reserve gestort. Conform Raadsbesluit 3008139 van 16 juni 2021 is een deel van de herbestemming van de Reserve speciale trajecten P-wet t.b.v. € 59.000 toegevoegd aan deze risicoreserve.

TOELICHTING OP DE BALANS

		x € 1.000		
		2023	2022	2021
<u>Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer</u>				
Onderhandse leningen van Openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden				
Gemeente Texel	Saldo per 1 januari	1.662	1.771	1.853
	Nieuwe leningen	212	22	48
	Aflossingen	-/- 129	-/- 131	-/- 130
	Saldo per 31 december	<u>1.745</u>	<u>1.662</u>	<u>1.771</u>

De leningen worden verstrekt door de gemeente Texel, waarvoor in 2023 een rente is betaald van 2,44%, dat is € 41.000, tegenover € 18.000 in 2022 respectievelijk € 7.000 in 2021. Het rentepercentage van 2,44% geldt vanaf 2 september 2022, daarvoor bedroeg het 0,28%. De aflossingsverplichting voor 2024 bedraagt conform de begroting € 178.000 (gelijk aan de begrote afschrijvingen) en de raming van te verwachten nieuwe leningen in 2023 is € 620.000 (gelijk aan de - deels uitgestelde - geplande investeringen van 2022 tot en met 2024).

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

Overige schulden	Crediteuren	283	189	92
	Overige schulden	<u>1</u>	<u>71</u>	<u>-</u>
	Saldo per 31 december	<u>284</u>	<u>260</u>	<u>92</u>

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Nog te betalen bedragen	150	92	205
Vooruit ontvangen bedragen	19	74	-
Rekening-courant gemeente Texel	204	315	485
Nog te verrekenen gemeente Texel	<u>126</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Saldo per 31 december	<u>499</u>	<u>481</u>	<u>690</u>

De post nog te betalen bedragen bestaat uit in 2024 (nog te) ontvangen facturen voor leveringen en diensten die in 2023 hebben plaatsgevonden.

De post vooruit ontvangen bedragen betreft bedragen die in 2023 zijn ontvangen maar ook voor een deel betrekking hebben op 2024.

De rekening-courant met de gemeente vertoont een wisselend saldo en dit is een momentopname.

Het bedrag dat per ultimo 2023 nog te verrekenen was met de gemeente is de post die jaarlijks onderling wordt verrekend voor de te verrekenen (voorgeschoten) investeringen en afschrijvingen, de te verrekenen rente over de activa en de belegde reserves, de rente over de rekening-courant en de te verrekenen btw (compensatiefonds). Aan het eind van 2022 en 2021 ging het hierbij om een vordering, zie vlottende activa.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Vakantiedagen etc.

In de balans zijn wegens een verbod in de BBV niet de verplichtingen opgenomen van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Dit betreft bijvoorbeeld vakantiedagen en vakantietoeslag. Sinds de cao-wijziging in 2017 waarin het Individueel Keuzebudget is ingevoerd wordt ieder jaar uiterlijk in de maand december het resterende budget uitbetaald. Voor wat betreft het totaal aan verlofdagen voor alle medewerkers (WSW, PW en ambtelijke staf) vertegenwoordigt dit verlofsaldo in geld uitgedrukt (het aantal uren vermenigvuldigd met het uurtarief per medewerker) een bedrag van bijna € 118.000 aan het einde van 2023. Hiervan houdt meer dan een derde (41k) verband met ambtenaren die overwegen hun verlofgoed te sparen voor hun pensioen, maar hierover nog geen definitief besluit hebben genomen.

Vennootschapsbelasting

De vennootschapsbelasting is vanaf 2016 ook van toepassing voor overheidsondernemingen. Die moeten zelf nagaan voor welke activiteiten ze belastingplichtig zijn.

Volgens de gemeente (advies van de belastingadviseur) komt De Bolder niet door de ondernemingspoort voor haar activiteiten. Uit een gesprek met de belastingdienst in juni 2021 is gebleken dat de dienst het eens is met het door de gemeente ingenomen standpunt over de vennootschapsbelasting t.a.v. activiteiten van De Bolder.

BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

De Bolder heeft als productiebedrijf een begroting te realiseren, die vastgesteld is door de gemeenteraad, maar die beïnvloed wordt door marktomstandigheden. In een directiestatuut zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directeur vastgelegd. Bij het besluit over de toekomst van De Bolder dat de raad in december 2023 heeft genomen is een beslissing over de governance van De Bolder nog uitgesteld. Inmiddels zijn gesprekken daarover gaande. Een besluit over de structuur wordt in de loop van 2024 verwacht.

Vast onderdeel van het beleid van De Bolder is om kosten niet naar de toekomst door te schuiven, maar direct als lasten te nemen, gezien de onzekerheid van het werken op een commerciële markt en de toenemende onzekerheid voor de gemeente over de financierbaarheid van re-integratieactiviteiten door de WSW en de Participatiewet. Dit beleid is door de raad opnieuw bevestigd bij het vaststellen van de begroting.

De begroting van 2023 (na wijziging) is vastgesteld met een negatief resultaat van € 219k, na beoogde onttrekking van bijna € 264k aan de Reserve egalisatie rekening resultaten. De diverse afzonderlijke begrotingsposten hebben zich daarna verder ontwikkeld. Het verlies is volledig gecompenseerd en zelfs omgeslagen in een positief resultaat van € 78k. Dit is voor het grootste deel bereikt door aanpassing van de prijzen, een hogere bijdrage WSW, een meevallend aantal trajecten P-wet, het doorschuiven van onderhoudswerkzaamheden naar 2024, lagere salariskosten ambtelijk personeel en enkele incidentele baten. In de toelichting op het overzicht van baten & lasten zijn de verschillen t.o.v. de begroting per post toegelicht.

WET NORMERING TOPINKOMENS

De Wet normering topinkomens verplicht organisaties in de publieke en semipublieke sector om in de jaarrekening melding te maken van de bezoldiging van iedere topfunctionaris en van overige functionarissen waarvan de bezoldiging de norm te boven gaat.

De Bolder is een onderdeel van en wordt volledig geconsolideerd in de jaarrekening van de gemeente Texel, waar alleen de gemeentesecretaris en de griffier worden aangemerkt als topfunctionaris. Voor De Bolder is aldus niemand gekwalificeerd als topfunctionaris.

Van de overige functionarissen zijn er bij De Bolder geen personen werkzaam die in 2023 een bezoldiging hebben genoten die uitstijgt boven de norm zoals gesteld in art. 2.3 van deze wet.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

		x € 1.000				
		Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021
WET SOCIALE WERKVOORZIENING (WSW)						
Lonen en personeels- kosten WSW	Loonkosten WSW-werknemers	1.959	1.998	2.107	2.013	2.146
	Personeelskosten WSW	97	111	101	87	93
	Kosten begeleid werken WSW	77	78	68	79	68
	Totaal personele kosten WSW	2.133	2.187	2.276	2.179	2.307

De totale loonkosten WSW zijn, analoog aan een dalend aantal medewerkers van 93 naar 88 personen per 31 december, gedaald zowel t.o.v. de cijfers van 2022 als t.o.v. de begroting over 2023. Tegenover het uit dienst gaan van 6 personen is er ook een medewerker teruggekomen, die een jaar eerder op eigen verzoek uit dienst was gegaan. Deze mogelijkheid bestaat voor mensen met een geldende WSW-indicatie. Drie medewerkers zijn uitgestroomd wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en een is op eigen verzoek uitgetreden. Daarnaast is een persoon uit dienst gegaan na 2 jaar ziekte met toestemming van UWV en een medewerker is in 2023 helaas overleden. Daarnaast heeft een medewerker in de loop van het jaar gebruik gemaakt van de RVU die in de in 2021 overeengekomen cao mogelijk is gemaakt. Medewerkers die gebruik maken van de RVU blijven wel nog maximaal 2 jaar in dienst van De Bolder en de uitkering blijft deel uitmaken van de loonkosten van De Bolder.

De daling van de personeelskosten WSW heeft voor een aantal posten te maken met de relatief grote uitstroom van medewerkers in het boekjaar. Daarnaast konden geplande trainingen (nog) niet doorgaan vanwege het overbezet zijn van de cursusleiders.

Gemeentelijke bijdragen WSW	Gemeente Texel budget WSW	2.394	2.237	2.237	2.340	2.296
	Compensatie coronacrisis (eerste deel)	-	-	-	-	48
	Compensatie coronacrisis (4 ^e kw)	-	-	-	-	10
	Verhoging ivm aanpassing WML	-	54	224	-	-
	Buitengemeenten budget WSW	-	-	-	-/-6	-
	Totaal gemeentelijke bijdragen WSW	2.394	2.291	2.461	2.334	2.354

De hoogte van het WSW-budget is gebaseerd op de gemiddelde bezetting in S(ubsidie)E(enheden) van het vorige jaar verminderd met een berekende natuurlijke uitstroom en een jaarlijkse aanpassing in het tarief per SE. Het verschil tussen de betaalde werknemers in FTE en de gesubsidieerde werknemers in SE ontstaat doordat werknemers met een ernstige beperking voor 1,25 meetellen.

In de meicirculaire 2023 is het budget op basis van het aantal SE en het bedrag per SE bekendgemaakt, waarna de benodigde begrotingswijziging in de tussentijdse rapportage was meegenomen. Uiteindelijk is het budget in de septembercirculaire nog naar boven bijgesteld.

PARTICIPATIEWET (P-wet)

Lonen en personeels- kosten P-wet	Loonkosten beschut P-wet	308	341	341	229	195
	Loonkosten intern P-wet	185	221	201	125	38
	Loonkosten individuele voorz. P-wet	-	-	-	7	11
	Personeelskosten P-wet	19	20	20	34	45
	Loonkostensubsidie werkg. P-wet extern	64	50	44	43	36
	Totaal personele kosten P-wet	576	632	606	438	325

Loonkosten
De loonkosten voor beschutte arbeidsplaatsen in het kader van de Participatiewet zijn lager dan bij de tussentijdse rapportage was voorzien. De groei van het aantal medewerkers die bij het opstellen van de tussentijdse rapportage werd verwacht kwam pas laat in het boekjaar tot stand. Het aantal medewerkers in dienst via de praktijkroute is door het jaar heen gelijk gebleven. De stijging van het aantal die werd verwacht is pas begin 2024 gerealiseerd. De personeelskosten worden o.a. gevormd door werkkleding en overige secundaire voorzieningen. In 2021 en 2022 waren hieronder ook nog opgenomen de kosten van extra taalcoaches die werden ingezet voor personen die in het kader van de P-wet een werktraject doorlopen en de Nederlandse taal nog niet (goed) machtig zijn. In de loop van het jaar 2022 is in overleg met de gemeente besloten dat de taalcoaches voortaan rechtstreeks door de gemeente werden betaald. Hierdoor zijn de personeelskosten over 2023 lager dan de jaren ervoor.

Personen die een traject volgen bij De Bolder zijn niet in dienst. De opbrengst bestaat uit een vergoeding voor jobcoaching en de kosten daarvan bestaan voor De Bolder uit ambtelijke salarissen.

De aan externe werkgevers verstrekte loonkostensubsidie is hoger dan begroot door toestroom van enkele medewerkers in het tweede halfjaar. Een verwachte stijging van de loonwaarde (en daarmee dus lagere subsidie) bleef achterwege en door de stijging van het minimumloon had dit een groter effect op het totaalbedrag.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

		x € 1.000				
		Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Gemeentelijke bijdragen P-wet	Vergoeding loonkosten beschut	140	160	160	120	94
	Vergoeding begeleiding beschut	148	142	142	120	62
	Vergoeding loonkosten intern met lks	62	78	78	51	16
	Vergoeding begeleiding intern met lks	28	34	34	26	7
	Vergoeding loonkostensubsidie extern	64	50	44	43	36
	Vergoeding begeleiding extern met lks	11	10	17	13	6
	Vergoeding begeleiding werkervaringsplaatsen	163	122	62	107	70
	Extra bijdrage P-wet gemeente	-	-	-	21	75
	Totaal gemeentelijke bijdragen P-wet	616	596	537	501	366

De ontwikkeling in de vergoeding loonkosten beschut en de vergoeding loonkosten intern hangt samen met wat hierboven onder de loonkosten is beschreven.

Dit geldt eveneens voor de vergoeding loonkostensubsidie extern, die natuurlijk gelijk is aan de betaalde loonkostensubsidie aan externe werkgevers.

In de loop van het 2^e halfjaar bleek dat door de gemeente al eerder acht inburgeringstrajecten aan De Bolder had toegewezen, waarvan de administratieve verwerking nog niet op orde was. Daardoor waren deze in de tussentijdse rapportage niet verwerkt in de verwachte vergoeding.

De extra bijdrage P-wet van de gemeente in 2021 en 2022 heeft een directe relatie met de kosten van de taalcoaches, die de gemeente in de loop van 2022 zelf is gaan betalen.

OVERIGE TRAJECTEN

Personeelskosten	Personeelskosten overige trajecten	0	0	0	1	0
	De kosten zijn afgerond lager dan 1k.					
Bijdrage overige trajecten	Vergoeding voor overige trajecten	22	13	8	11	17
	Totaal bijdrage uit overige trajecten	22	13	0	10	17

Het aantal trajecten was al naar boven bijgesteld in de tussentijdse rapportage, maar werd uiteindelijk verdubbeld t.o.v. vorig jaar. Het ging in het boekjaar uitsluitend om trajecten van UWV.

De personeelskosten worden gevormd door werkkleding en overige secundaire voorzieningen. De personen die een traject volgen zijn niet in dienst en afhankelijk van de aard van het traject werken zij meestal een gering aantal uren per week. De opbrengst bestaat uit een vergoeding voor job-coaching en de kosten daarvan bestaan voor De Bolder uit ambtelijke salarissen.

OPBRENGST VERKOOP EN PRODUCTIE

Opbrengst productie- bedrijf	Omzet verkoop en productie	3.393	3.302	3.302	3.236	3.107
	Af: Grond- en hulpstoffen	1.826	1.842	1.781	1.685	1.582
	Opbrengst verkoop en productie	1.567	1.460	1.521	1.551	1.525

De opbrengst uit verkoop en productie is t.o.v. 2022 gestegen met 1%, gerealiseerd met 3,5% minder productieve uren. De stijging van de bruto omzet, totaal met 4,8% heeft niet geleid tot eenzelfde procentuele stijging van de opbrengst. Door de stijging van de prijzen van grond- en hulpstoffen (+8,4%) als gevolg van eerst de pandemie en daarna de oorlog, staat de marge nog steeds onder druk. Dit geldt met name voor de vloerplatenafdeling. Terwijl de omzet van de vloerplatenafdeling slechts licht is gedaald (-1,1%), daalde de opbrengst met 13%. Dit heeft deels te maken met het feit dat we vaker het benodigde hout extern moeten laten zagen, wegens verminderende capaciteit op de houtafdeling. De omzet van de wasserij zit duidelijk in de lift: een stijging van 36% omzet die resulteert in een hogere opbrengst van 19%. De marge op de wasserij had in het boekjaar te lijden onder de veel hogere kosten van energie.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

		x € 1.000				
		Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021
TOTAAL BEDRIJFOPBRENGSTEN						
Totaalopbrengst verkoop en productie		1.567	1.460	1.521	1.551	1.525
Af: bedrijfslasten t.b.v. productie		269	312	346	297	316
Netto bedrijfsopbrengsten		1.298	1.148	1.175	1.254	1.209
Behalve direct aan de productie verbonden kosten zoals grondstoffen en gereedschappen zijn er ook bedrijfslasten zoals afschrijving en onderhoud van machines en vervoermiddelen, brandstoffen e.d. die direct gerelateerd zijn aan de productie. Ook de kosten die gemaakt worden i.v.m. productontwikkeling vallen onder de bedrijfslasten t.b.v. productie. De netto bedrijfsopbrengsten zijn in 2023 2,5% hoger dan in 2022. Vanwege de herinvesteringen zullen de bedrijfslasten t.b.v. de productie de komende jaren wel toenemen. Het blijft spannend in hoeverre we dit met een hogere opbrengst kunnen compenseren.						
BEDRIJFSLASTEN TBV PRODUCTIE						
Afschrijving activa t.b.v. de productie	Afschrijving activa t.b.v. productie	75	86	93	77	76
De afschrijvingslasten ten behoeve van de productie zijn lager dan begroot, omdat de geplande (her)investeringen voor 2023 nog niet allemaal zijn gerealiseerd en worden verschoven naar 2024. Van deze afschrijvingslasten wordt een € 41.000 onttrokken uit de daarvoor bestemde investeringsreserves.						
Overige bedrijfskosten t.b.v. productie	Onderhoudskosten machines	133	145	145	136	119
	Onderhoudskosten vervoermiddelen	41	48	35	37	48
	Brandstoffen	12	14	14	15	11
	Kosten productontwikkeling	4	10	50	25	54
	Overige productiekosten	4	9	9	7	8
	Totaal overige bedrijfskosten t.b.v. productie	194	226	253	220	240
De onderhoudskosten machines en vervoermiddelen zijn beide lager dan begroot. Een deel van het geplande onderhoud zal alsnog plaatsvinden in 2024.						
De verlaging van de brandstofkosten heeft te maken met het feit dat we in de loop van het boekjaar zijn gestopt met de klanten van de wasserij aan de overkant, waardoor minder km hoeven te worden afgelegd.						
Het bedrag van de kosten productontwikkeling wordt conform de begroting onttrokken uit de bestemmingsreserve transformatiekosten. Omdat het proces om tot het gekozen toekomstscenario langer duurde dan verwacht is hier ook sprake van uitstel van kosten.						
OVERIGE OPBRENGSTEN						
Huuropbrengst gebouwen	Dit betreft de verhuur van een deel van het NUON-pand	24	20	20	17	25
De opbrengst is hoger dan begroot, vanwege een huurverhoging die is toegepast n.a.v. de gestegen energieprijzen.						
KOSTEN BEDRIJFSVOERING						
Salariskosten ambtelijk personeel	Salariskosten ambtelijk personeel	933	974	916	996	979
	Doorberekende personeelskosten	4			-/-47	
	Personeelskosten	33	42	42	43	30
	Inhuur payroll-werknemers	167	190	190	112	-
	Totaal salariskosten ambtelijk personeel	1.137	1.206	1.148	1.104	1.009
De salariskosten zijn lager dan begroot vanwege het overlijden van een van de ambtenaren enerzijds en meevalende sociale lasten anderzijds. De doorberekende personeelskosten hebben te maken met de inleen van een van de ambtenaren van gemeentewerken voor de KAM-taken.						
De post doorberekende personeelskosten bestond in 2022 deels (11k) uit aan de gemeente doorberekende kosten voor het WSP en de door de trajectcoaches geleverde bijdrage aan de plaatsing van medebewoners uit Oekraïne. Daarnaast waren in 2022 tijdelijke krachten (o.a. uit Oekraïne) in dienst, die op de textielafdeling hebben gewerkt en daarom waren die kosten doorbelast aan de productie.						
De personeelskosten zijn lager dan begroot en lager dan in 2022 doordat er nauwelijks ongeplande uitgaven waren in het boekjaar (geen afscheidsrecepties, nauwelijks wervingskosten, e.d.).						

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

		x € 1.000			
		Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging	Realisatie 2022 Realisatie 2021
Afschrijving vaste Activa algemeen	Deze post wordt gespecificeerd als volgt:				
	Afschrijving gebouwen en installaties	69	68	68	69
	Afschrijving machines	55	54	74	55
	Afschrijving inventaris	3	3	3	4
	Afschrijving vervoermiddelen	2	2	2	3
	Afschrijving nieuwe inventaris	-	13	-	-
	Af: afschrijving t.l.v. de productie	-/- 75	-/- 86	-/- 93	-/- 77
	Totaal afschrijvingen algemeen	54	54	54	54

De totale afschrijvingskosten (zie ook het aandeel dat aan de productie wordt toegerekend op de vorige bladzijde) zijn lager dan begroot, door uitstel van een deel van de geplande investeringen. Van de afschrijvingslasten algemeen wordt minder dan 10% onttrokken uit de daarvoor bestemde investeringsreserves.

Overige bedrijfskosten	Onderhoudskosten	186	191	187	177	202
	Energieverbruik algemeen	115	123	75	43	41
	Belastingen en verzekeringen	51	48	48	45	46
	Overige algemene kosten	189	210	215	199	190
	Diverse incidentele lasten	4	-	-	4	25
	Diverse incidentele baten	-/- 85	-	-	-/- 7	-/- 24
	Totaal overige bedrijfskosten	460	572	525	461	480

Energiekosten:

Deze post was in de tussentijdse rapportage flink naar boven bijgesteld vanwege de hogere tarieven die bij het opmaken van de originele begroting nog niet bekend waren. Door het milde laatste kwartaal vallen de kosten uiteindelijk nog mee. De tarieven voor 2024 zijn aanmerkelijk gunstiger.

Overige algemene kosten:

De algemene kosten zijn lager dan begroot omdat de overgang naar de "cloud"-versie van het personeelsadministratiesysteem Compas is uitgesteld tot 2024. Hetzelfde geldt voor de update van het Exactprogramma.

Diverse incidentele lasten:

In 2023 zijn naast een vordering op een failliete klant van bijna 2k enkele kleinere posten m.b.t. voorgaande boekjaren of schadevergoedingen onder incidentele lasten geboekt

Diverse incidentele baten:

Onder diverse incidentele baten is opgenomen een bedrag dat in 2022 was opgenomen als 'nog terug te betalen ziekteverzekering' in het kader van de norisk-polis vanwege een systeemverandering bij UWV. In de loop van 2023 heeft UWV bekend gemaakt dat bedragen niet zouden worden teruggevorderd. Ook is hier een bedrag opgenomen dat was gereserveerd als vooruitontvangen voor trajecten. Door de overgang naar het Huis van Ontwikkeling valt dit vrij. Ook valt onder deze noemer een bedrag van 6k aan boekwinst bij desinvesteringen. Door het openbreken van het leasecontract van de elektrische personenauto en dit te wijzigen van 3 naar 5 jaar daalden de kosten per jaar en hebben we over de afgelopen jaren bijna 2k terugontvangen. Daarnaast zijn onder de diverse incidentele baten nog ongeveer 20 kleinere posten opgenomen van samen totaal 3k.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Betaalde rente leningen	41	42	8	18	7
Ontvangen rente belegde reserves	-/- 41	-/- 43	-/- 4	-/- 18	-/- 7
Overige rente	-/- 20	-/- 17	-/- 14	-/- 18	-/- 14
Totaal financiële baten en lasten	-/- 20	-/- 18	-/- 10	-/- 18	-/- 14

De rente op de leningen betreft de rente over de vaste activa van De Bolder tegen het rentepercentage van de laatst afgesloten lening van de gemeente Texel bij een externe financiële instelling.

De reserves worden belegd bij de gemeente Texel tegen het rentepercentage van de laatst afgesloten lening van de gemeente Texel bij een externe financiële instelling. Sinds 4 mei 2020 was dit 0,365%. Per 1 januari 2022 gold 0,28% en m.i.v. 2 september 2022 is het 2,44%. De overige rente bestaat uit ontvangen betalingskorting op inkopen minus de betaalde rente op verkopen.

TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

x € 1.000					
	Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging	Realisatie 2022	Realisatie 2021
ONTTREKKINGEN RESERVES					
Onttrekking reserve investeringen 2003	19	19	19	21	20
Onttrekking reserve investeringen 2018	27	40	45	24	21
Onttrekking reserve cofinanc.transitiekst. P-wet	14	14	14	13	14
Onttrekking reserve groot onderhoud gebouwen	-	-	-	-	-
Onttrekking reserve transformatiekosten	4	10	50	25	54
Onttrekking reserve egalisatie rekeningresultaten	-	264	191	19	29
Totaal onttrekking bestemmingsreserves	64	347	319	102	138
De kosten voor productontwikkeling zijn lager dan bij het samenstellen van de tussentijdse rapportage werden voorzien. Wegens het positieve eindresultaat is de onttrekking aan de reserve egalisatie die in de begroting werd voorzien niet nodig gebleken					
RESULTAAT					
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	14	-/- 565	-/- 399	-/- 102	-/- 190
Onttrekking aan reserves	64	346	319	102	138
Gerealiseerd resultaat	78	-/- 219	-/- 80	0	-/- 52

OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

		x € 1.000		
		Realisatie 2023	Begroting 2023 na wijziging	Begroting 2023 voor wijziging
Incidentele baten	Lonen en personeelskosten WSW, minder lasten door compensatie UWV transitievergoeding	15	0	0
	Overige incidentele baten, vrijval gereserveerde vergoeding voor begeleiding trajecten (incidenteel vanwege laatste jaar voor start HvO)	54	0	0
	Overige incidentele baten, vrijval gereserveerd bedrag terug te betalen UWV-ziektewetuitkering 2022	21	0	0
	Boekwinst desinvesteringen	6	0	0
	Overige incidentele baten (posten < 2k)	4	0	0
	Ottrekking reserve transformatiekosten, wegens uitgaven productontwikkeling	4	10	50
	Totaal incidentele baten	104	10	50
Incidentele lasten	Lonen-en personeelskosten WSW, betreft betaalde transitievergoeding	15	0	0
	Bedrijfslasten t.b.v. productie, kosten productontwikkeling	4	10	50
	Kosten bedrijfsvoering:			
	Salariskosten ambtenaren, <u>meer</u> kosten wegens tijdelijke vervanging directeur door inhuur	85	108	108
	Onderhoudskosten, vervangen panelen roldeuren, na beschadiging bij aanrijding met heftruck	5	0	0
	Onderhoudskosten, aanbrengen technische installatie na aspectcontrole omgevingsdienst	4	0	0
	Onderhoudskosten, voegen metselwerk na herstel dakrand	1	0	0
	Onderhoudskosten, demontage zonwering na herstel dakrand	1	0	0
	Onderhoudskosten, reparatie glasschade na aanrijding	1	0	0
	Onderhoudskosten, aanbrengen ledverlichting, na aspectcontrole omgevingsdienst	4	0	0
	Onderhoudskosten, aanpassing elektra-installatie na controle, onderverdeeltast bleek onvoldoende gezekeerd	4	0	0
	Totaal incidentele lasten	124	118	158

OVERZICHT STRUCTURELE MUTATIES IN HET EIGEN VERMOGEN

		x € 1.000			
		Raming 2023 ná wijziging	Waarvan structureel	Realisatie 2023	Waarvan structureel
Toevoeging reserves	Totaal toevoeging reserves	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	Het voorstel is om het positieve resultaat toe te voegen aan de Reserve egalisatie rekeningresultaten.				
Ottrekking reserves	Reserve investeringen 2003	19	19	19	19
	Reserve investeringen 2018	40	40	27	27
	Reserve cofinanc.transitiekst. P-wet	14	13	14	13
	Reserve transformatiekosten	10	-	4	-
	Reserve egalisatie rekeningresultaten	<u>264</u>	<u>-</u>	<u>0</u>	<u>-</u>
	Totaal onttrekkingen reserves	<u>347</u>	<u>61</u>	<u>64</u>	<u>57</u>

Bij het voorstel tot bestemming van een voordelig saldo is in het verleden steeds het doel van de reserve aangegeven. Bestedingen voor dit doel worden uit deze reserves onttrokken.

OVERZICHT TAAKVELDEN

In dit overzicht wordt het volledige overzicht van baten en lasten onderverdeeld in voorgeschreven taakvelden ten behoeve van verplichte externe informatieverstrekking door de gemeente.

Taakvelden gemeente		Realisatie		
Bedragen x € 1.000		Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead		1164		-1164
0.5 Treasury			20	20
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen	Gemeentefonds		3010	3010
0.8 Overige baten/lasten			24	24
0.10 Mutaties reserves			64	64
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		78		-78
6.3 Inkomensregelingen		300	124	-176
6.4 Begeleide participatie		2973	1375	-1598
6.5 Arbeidsparticipatie		170	68	-102

Toelichting:

Alle baten en lasten zijn onderverdeeld naar de voorgeschreven taakvelden.

De baten en lasten die direct gerelateerd zijn aan het productiebedrijf zijn verdeeld op basis van de productieve uren van de medewerkers.

De overige bedrijfskosten die zijn toe te rekenen aan de overhead zijn verdeeld op basis van de oppervlakte van de kantoren.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeenteraad van de gemeente Texel / Leer- werkbedrijf De Bolder

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Leer- werkbedrijf De Bolder te Texel gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva van Leer- werkbedrijf De Bolder op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de balans per 31 december 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de goedkeurings- en rapporteringstoleranties zoals opgenomen in het controleprotocol zoals op 19 december 2023 door de raad van de gemeente Texel is vastgesteld (hierna: het controleprotocol) vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Texel en Leer- werkbedrijf De Bolder zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden – geen rechtmatigheidsverantwoording opgenomen

Wij vestigen de aandacht op de grondslagen van financiële verslaggeving op pagina 18 in de jaarrekening. In de jaarrekening 2023 van Leer- werkbedrijf De Bolder is geen rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel legt verantwoording af over de rechtmatigheid in de jaarrekening 2023 van de gemeente Texel. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 66.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad van de gemeente Texel overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie en de gemeenteraad voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. In dit kader is de directie tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeentelijke afdeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad van de gemeente Texel is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeentelijke afdeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de goedkeurings- en rapporteringstoleranties opgenomen in het controleprotocol, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeentelijke afdeling
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde afweging dat de gemeentelijke afdeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeentelijke afdeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeentelijke afdeling de financiële risico's niet kan opvangen.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de gemeenteraad van de gemeente Texel onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

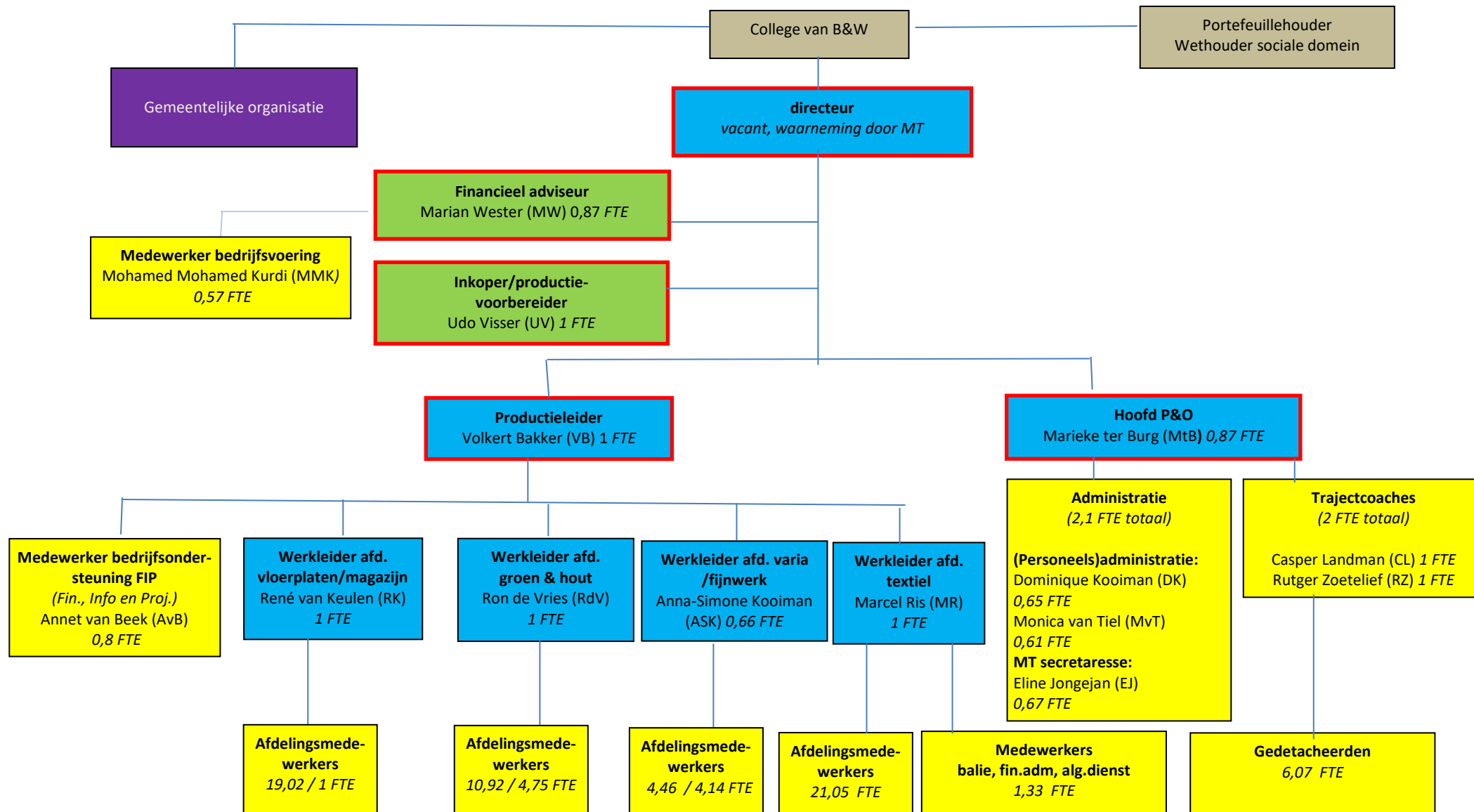
Rotterdam, 19 juni 2024

Publieke Sector Accountants B.V.

Was getekend: A.R. Sallehart RA

BIJLAGEN

Organigram De Bolder d.d. 31-12-2023

legenda:

= lid van het managementteam

= staf

= hiërarchisch leidinggevend

= uitvoerend

ORGANISATIE EN COMMISSIES

Organisatie

De Bolder is een onderdeel van de gemeente Texel.

De gemeenteraad voert het dagelijks bestuur van De Bolder middels het college van burgemeester en wethouders. Door regelmatig overleg met de portefeuillehouder uit het college wordt zorggedragen voor een afstemming tussen dit bestuur en de directeur van De Bolder.

De Bolder heeft een bedrijfsmatig onafhankelijke financiële basis, die is ingepast in de financiële structuur van de gemeente Texel en in de jaarrekening van de gemeente wordt geconsolideerd.

Bestuur

Samenstelling college van Burgemeester en Wethouders op 31-12-2023

M. Pol	: burgemeester
R. van de Belt	: wethouder / portefeuillehouder Sociaal Domein en Zorg
C. Hooijschuur	: wethouder
R. Kieft	: wethouder

Samenstelling gemeenteraad op 31-12-2023

Partij	Naam	Functie
Texels Belang	Mariët van der Werf	Fractievoorzitter
	Cees Hoogerheide	Raadslid
	Fred Oosterhof	Raadslid
PvdA pro Texel	Anneke Visser-Veltkamp	Fractievoorzitter
	Eric Hercules	Raadslid
	Nils Lely	Raadslid
GroenLinks Texel	Jacqueline Dros	Fractievoorzitter
	Henry Soyer	Raadslid
	Gijs Berger	Raadslid
CDA	Niels Rutten	Fractievoorzitter
GroenZwart	Veronne Koot	Fractievoorzitter
VVD Texel	Nick Ran	Fractievoorzitter
	Albert Huisman	Raadslid
D66	Astrid van de Wetering	Fractievoorzitter
Hart voor Texel	Edo Kooiman	Fractievoorzitter

Managementteam

Samenstelling Managementteam op 31-12-2023

Vacature	: Directeur
M. ter Burg-de Hooge	: Hoofd P&O
M.A.A. Wester	: Financieel adviseur
V.J.A. Bakker	: Productieleider
U.A. Visser	: Inkoper/werkvoorbereider

Overlegcommissies

Samenstelling Ondernemingsraad op 31-12-2023

E. Oetelmans	: voorzitter
D.P. Daalder-Jansen	: secretaris
M. Eelman	: lid
A.L.R. van Karsen	: lid
C.T. Kingma	: lid
J.C. Schuiling	: lid
E. Jongejan	: ambtelijk secretaris

Lijst van begrippen en afkortingen

B&W

College van Burgemeester en Wethouders

BBV

Besluit **begroting en verantwoording** provincies en gemeenten. In dit besluit worden voorschriften gesteld hoe de administratie van een gemeente moet zijn ingericht.

BW

Begeleid werken

Onderdeel van de Wet sociale werkvoorziening is de mogelijkheid tot begeleid werken. Dit houdt in dat een bedrijf of een instelling zelf overeenkomstig de voor dat bedrijf of instelling geldende cao een arbeidsovereenkomst sluit met een persoon behorende tot de doelgroep van de sociale werkvoorziening. De werkgever ontvangt dan jaarlijks loonkostensubsidie en krijgt ook de mogelijkheid om voor een bepaald aantal uren per jaar de medewerker te laten ondersteunen door een job-coach.

Cao

Collectieve arbeidsovereenkomst

Een cao wordt per bedrijfstak gesloten tussen de gezamenlijke werkgevers en de vakbonden. In de overeenkomst zijn de rechtspositieonderwerpen geregeld.

FTE

Fulltime eenheid (of –eenheden)

Het aantal dienstverbanden wordt teruggerekend naar fulltime eenheden ofwel voltijdsdienstverbanden.

LIV

Lage-inkomensvoordeel

Subsidie ter verlaging van de werkgeverslasten voor werknemers met een laag inkomen. Deze subsidie is onderdeel van de Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl).

LKS

Loonkostensubsidie

De subsidie die aan een werkgever wordt verstrekt vanuit de WSW en de P-wet voor het in dienst hebben van een werknemer uit de doelgroep.

LKV

Loonkostenvoordeel

Het lkv is een regeling die is ingegaan op 1 januari 2018 en onderdeel van de Wtl. Het is een tegemoetkoming voor werkgevers die werknemers in dienst nemen uit doelgroepen die vaak lastig aan werk komen, zoals oudere werknemers met een uitkering, mensen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en personen met een arbeidsbeperking.

Participatiebudget

Met de komst van de Wet participatiebudget in 2009 zijn de bestaande schotten tussen diverse op re-integratie en participatie gerichte budgetten zoveel mogelijk weggenomen. Vanaf 2015 is ook de financiering van de WSW hierin opgenomen.

Participatiewet (P-wet)

Vanaf 2015 is de WWB omgelabeld tot Participatiewet en omgevormd tot de opvolger van de WSW, de Wajong en de WWB met een geïntegreerde aanpak van de onderkant van de arbeidsmarkt.

RVU

Regeling vervroegd uittreden (in de cao WSW tijdelijk t/m 2025 mogelijk gemaakt voor medewerkers maximaal 3 jaar voor hun pensioendatum)

SE

Standaard eenheid. Is een formatieplaats, gecorrigeerd met

een factor voor de mate van handicap. Voor een persoon met een ernstige handicap geldt een factor van 1,25.

STT

Sociaal Team Texel

Het STT is op Texel in plaats gekomen van de afdeling Sociale Zaken en Welzijn sinds gemeenten in Nederland in 2015 uitvoerder zijn geworden van de Participatiewet. Het STT is het aanspreekpunt betreffende zorg, jeugdzorg, WMO, werk en inkomen.

SW

Sociale werkvoorziening

Ca. 90 sociale werkplaatsen voeren in Nederland de WSW uit.

UWV

Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

De organisatie verzorgt de indicatiestelling voor de WSW en de Participatiewet. Het UWV is verantwoordelijk voor de re-integratie van personen met een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

Wajong

Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten

Tot 2015 bood deze wet werk, arbeidsondersteuning en een voorziening voor inkomensachteruitgang aan jonggehandicapten en studenten. Vanaf 2015 is de toegang tot deze wet beperkt tot personen zonder enige arbeidsmogelijkheden.

WIA

Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen

Bevordert dat werknemers die gedeeltelijk arbeidsgeschikt zijn aan het arbeidsproces blijven deelnemen en regelt de inkomensverzekering van deze personen.

WNT

Wet normering topinkomens

Deze wet begrenst de maximale bezoldiging van functionarissen in de publieke en semipublieke sector.

WSP

WerkgeversServicePunt

Het WerkgeversServicePunt Noord-Holland is voor werkgevers het aanspreekpunt als ze op zoek zijn naar personeel, meer willen weten over subsidies en regelingen op HR-gebied en/of sociaal ondernemen. Deze dienstverlening is kosteloos.

WSW

Wet sociale werkvoorziening

De wet biedt mogelijkheden om personen met een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap werk onder aangepaste omstandigheden te bieden. Dit kan bij het eigen bedrijf van de sociale werkvoorziening of bij bedrijven en instellingen die aan het plaatsen van een persoon met een handicap kunnen en willen meewerken. De wet is in 2015 voor nieuwe gevallen vervangen door de Participatiewet.

Wtl

Wet tegemoetkomingen loondomein

De Wtl heeft als doel om werknemers met een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt in dienst te nemen of te houden.

WW

Werkloosheidswet

De wet biedt voor werknemers een verplichte verzekering tegen inkomensachteruitgang wegens werkloosheid.

WWB

Wet werk en bijstand

Deze wet werd door de gemeente uitgevoerd en regelt de ondersteuning bij arbeidsinschakeling en verlening van bijstand. De wet is in 2015 omgelabeld tot Participatiewet en omgevormd tot de opvolger van de WSW, de Wajong en de WWB met een geïntegreerde aanpak van de onderkant van de arbeidsmarkt.

